

KNB 175 jaar

‘De notaris is jarig en trakteert’

- 10** Werkstress. Steek je kop niet in het zand
- 20** Meer duidelijkheid gewenst bij vereffeningprocedure
- 24** Notariaat over de grens: Polen

Hebt u het vermogen om cultuur op waarde te schatten?

Steeds meer mensen overwegen om mecenas te worden. Bijvoorbeeld met een eigen fonds op naam of een andere vorm van schenken of nalaten. Voor beeldende kunst, muziek, oude ambachten, jong talent, literatuur, natuur, educatie, dans of een andere vorm van cultuur. In de eigen regio of met landelijke uitstraling. Maar altijd vanuit uw vermogen om cultuur op waarde te schatten. En met de expertise van het Cultuurfonds om op te rekenen. Samen houden we cultuur levend!

Bestel vrijblijvend de brochure 'De kunst van het geven'.
Of laat u inspireren door ons gratis Magazine!

Vraag aan op cultuurfonds.nl/mecenas

**HOUD
CULTUUR
LEVEND!**

editie 10, december 2018

6 'We halen er nu al nieuw werk uit'

Kantoren in het hele land namen deel aan de notariële publieksdag 'De notaris is jarig en trakteert' op 3 november. Er werden lezingen gegeven, muzikale bands uitgenodigd en hapjes geserveerd om zo het publiek kennis te laten maken met de notaris van nu. *Notariaat Magazine* volgde drie kantoren in het noorden.

10

10 Steek je kop niet in het zand

Werkstress. Ook voor een werkgever heeft dit enorme impact. Wat kunnen werkgevers doen om burn-out te voorkomen? En als het dan toch gebeurt, wat zijn dan hun verplichtingen? 'Vroegtijdig ingrijpen loont.'

20 Meer duidelijkheid gewenst

Kan iedereen als vereffenaar optreden? Mag de vereffenaar wel of niet om een aanwijzing vragen? En hoe zit het met de beloning? Het systeem van vereffening roept nog vragen op.

20

- 4 Nieuws
- 13 Wat vindt u daar nu van?
- 14 Structurering Quadrum
Habitat Fonds
- 17 Wisselcolumn Teska van Vuren
- 18 Notaris en meer: Simone Evers
- 22 De foto: Oud-notarissenlunch
- 24 Notariaat over de grens: Polen
- 27 Kanocolumn
- 28 En verder: Dick Timmerman
- 30 Specialisten
- 32 Column Nick van Buitenen
- 33 KNB-nieuws
- 34 KNB 175 jaar
- 37 Feuilleton-strip
Het olografisch testament
- 40 Tuchtrect
- 42 Personalia

*'Ik zeg het een beetje
zwart-wit: een professionele
vereffenaar verzoekt niet om
een aanwijzing'*

Op de cover

Vechtstede-notaris Mieke Belt (in het midden) met haar team in actie tijdens de publieksdag. Lees hierover op p. 6 e.v..

Virtuele gesprekspartner beantwoordt vragen over huwelijksstelsel

ONDERNEMEN

Een chatbot die stellen die willen trouwen informeert over welk huwelijksstelsel zij het best kunnen kiezen: in België is dit geen toekomstmuziek meer, maar realiteit. Het Belgische notariaat introduceerde deze maand de virtuele gesprekspartner op de website Notaris.be. Na het online beantwoorden van een reeks vragen geeft de chatbot de aanstaande huwelijkspartners aan wat de beste mogelijkheden zijn wat betreft afspraken over het vermogen. Een gemeenschappelijk vermogen opbouwen of toch alles gescheiden houden? De virtuele gesprekspartner is 24 uur per dag beschikbaar. •

Meer mensen werkzaam in het notariaat

ONDERNEMEN

Het aantal toegevoegd notarissen, kandidaat-notarissen en medewerkers is het derde kwartaal van 2018 gestegen ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De grootste stijging is zichtbaar bij de toegevoegd notarissen: 21 procent. In totaal werken er nu 327 mensen meer in het notariaat dan een jaar eerder. Het aantal kandidaat-notarissen stijgt met 3 procent en het aantal medewerkers met 4 procent. Het aantal notarissen is nagenoeg gelijk gebleven. Gemiddeld is 70 procent van de personen op een notariskantoor medewerker, 17 procent is kandidaat-notaris en 13 procent (toegevoegd) notaris. •

Notaristuin viert 50-jarig bestaan

HISTORIE

De Notaristuin van Eenrum vierde eind november het 50-jarig bestaan. Kinderen uit het dorp plantten, na de presentatie van een jubileumboek, tien nieuwe bomen. De 'Notoarestoen' is in 1968 op initiatief van notaris Smit aangeplant. Samen met dertig vrijwilligers vormde hij een kaal weiland van twee hectare om tot een tuin vol exotische bomen. De notaris had vooral een grote liefde voor rododendrons: in de tuin groeien maar liefst zeshonderd verschillende soorten. •

4

Sander Dekker, minister voor Rechtsbescherming, heeft vier in de oorlog ontslagen notarissen eerherstel verleend. Zij zijn destijds door de bezetter oneervol ontslagen vanwege hun Joodse achtergrond of hun rol in het verzet. De nabestaanden van deze notarissen willen graag dat het oneervol ontslag in de ontslagbesluiten wordt omgezet naar eervol ontslag. De minister laat weten dat naar de huidige maatstaven de destijds gehanteerde gronden geen aanleiding zijn voor ontslag van notarissen. Volgens hem zou een herstel van de ontslagbesluiten een impliciete erkenning van deze besluiten inhouden. Dat vindt Dekker ongewenst. Daarom herstelt hij de ontslagbesluiten niet, maar verleent hij de oud-notarissen eervol ontslag. •

Turkse, Marokkaanse en Nederlandse relaties even stabiel

FAMILIERECHT

Bijna drie kwart van de stellen met een Nederlandse, Turkse of Marokkaanse achtergrond is na twaalf jaar samenwonen nog bij elkaar. Dat blijkt uit nieuwe cijfers van het CBS in het Jaarrapport Integratie 2018. Van alle stellen die in 2003 gehuwd of ongehuwd gingen samenwonen, is onderzocht welk deel aan het einde van 2015 is gescheiden. Stellen met twee partners van Surinaamse of Antilliaanse herkomst scheiden aanzienlijk vaker. Na twaalf jaar was ongeveer de helft uit elkaar. Het minst stabiel zijn gemengde stellen van een man met een Turkse of Marokkaanse achtergrond en een vrouw met een Nederlandse achtergrond. Van deze stellen is na twaalf jaar nog iets meer dan 40 procent bij elkaar. •

‘Juridisch advies voor wensvaders’

Twee Nederlandse IVF-klinieken zetten vanaf volgend jaar hun deuren open voor homostellen met een kindervens en een draagmoeder. Tot nu toe moesten homoseksuele wensouders uitwijken naar buitenlandse klinieken. Het notarisbureau van Gertjan Veenhof in Amsterdam heeft veel cliënten uit de LHBT-gemeenschap en staat hen bij met juridisch advies.

Verandert er ook wat op juridisch gebied?

‘Eigenlijk niet. Het is vooral een aanpassing van medische protocollen. Ieder stel waarbij niet al het genetisch materiaal van henzelf afkomstig is, kan nu in een kliniek terecht. De klinieken zullen waarschijnlijk aansluiten op adviezen van de Staatscommissie Herijking Ouderschap. Daarbij worden zowel draagmoeder als wensvaders vooraf uitgebreid gecounseld en krijgen zij verplichte bijstand van juridisch deskundigen.’

Komt daar de notaris bij om de hoek kijken?

‘De notaris is wat mij betreft uitstekend geschikt voor het juridisch advies, maar dan moeten we wel naar voren stappen. We zijn onafhankelijk en kunnen beide partijen objectief en afgewogen informeren. Bovendien adviseren we al vaak op dit gebied. Denk aan donorovereenkomsten en meerouderschapsovereenkomsten.’

Is met zo’n overeenkomst te voorkomen dat de draagmoeder alsnog besluit het kind zelf te houden?

‘Dat is niet te voorkomen. In het advies van de staatscommissie staat dat de moeder na de geboorte een bedenktijd van zes weken heeft. De gedachte is dat door de counseling en de juridische bijstand vooraf, de draagmoeder weinig kans maakt het afstaan te kunnen weigeren. Dat kan alleen als er sprake blijkt van dwang of fraude. Het belang van het kind komt hierbij uiteraard op de eerste plaats. Overigens gebeurt het in de praktijk bijna nooit dat een draagmoeder het kind niet wil afstaan.’

Hoe zit het met het gezag over het kind?

‘Dat is een uitgebreide procedure, die door advocaten wordt gevoerd. Eerst moet de eventuele partner van de draagmoeder het vaderschap ontkennen, daarna dient de genetische wensvader het kind te erkennen. Daarna eindigt het gezag van de draagmoeder en krijgt de wensvader alleen het gezag, waarna de andere wensvader het kind adopteert. Het zou mooier zijn als er een regeling komt die direct na de geboorte bepaalt wie het gezag heeft. Ook op dit punt heeft de staatscommissie aanbevelingen gedaan, die nog wel door de wetgever moeten worden overgenomen.’ •

‘Economische groei moet komen van productiviteit’

ONDERNEMEN

De Nederlandse economie brak vorig jaar op veel punten records. Het midden- en kleinbedrijf (mkb) heeft daaraan in belangrijke mate bijgedragen met een banengroei van 132.000 in 2017. Er zijn nu meer mensen aan het werk dan ooit. Dit schrijft het Nederlands Comité voor Ondernemerschap in het jaarbericht *Staat van het MKB 2018*.

Het hoogtepunt van de conjunctuur lijkt inmiddels achter ons te liggen. Economische groei zal steeds meer moeten komen van productiviteit in plaats van werkgelegenheid.

‘Er is veel potentie in het Nederlandse mkb, maar het is nog onvoldoende gelukt om een breed gedragen productiviteitsgroei te realiseren. De roep om gekwalificeerd personeel neemt hand over hand toe’, aldus voorzitter Harold Goddijn in de *Staat van het MKB 2018*. 25 procent van de bedrijven vindt personeelstekort echt een probleem.

SNELGROEIENDE BEDRIJVEN

Succesvolle bedrijven bieden inzichten om tot nieuwe groei te komen, zo staat er in de *Staat van het MKB 2018*. ‘Ten eerste zijn het forse investeerders, bijvoorbeeld in data, software, kennis en ICT. Snelgroeiende bedrijven hebben daarnaast relatief veel ICT’ers in dienst. Dit wijst op een integrale rol van digitalisering door de hele onderneming.’ Daarnaast onderscheiden snelgroeiende bedrijven zich volgens het comité ook door een brede blik op innovatie. Ze vernieuwen niet alleen hun kernproduct of dienst, maar ook hun bredere werkprocessen en organisatie. Ook zijn succesvolle bedrijven erop gericht om scherpe keuzes te maken in waar zij zich wel en niet op richten. •

‘Dat maakt dat er in de VS een jacht kan ontstaan waarbij allerlei mensen achter de erfgenamen aanzitten. En dat leidt tot onverkwikkelijke situaties, waarbij nabestaanden door zeven verschillende partijen worden benaderd.’

Genealoog Bertus Kuyt in het *NRC Handelsblad* van 12 november over de openbaarheid van erfenissen in de Verenigde Staten. Zogenoemde ‘erfenisjagers’ krijgen een percentage van de opbrengst als zij erfgenamen weten op te sporen.

Landelijke
publieksdag

‘We halen er nu al nieuw werk uit’

Kantoren in het hele land namen deel aan de notariële publieksdag ‘De notaris is jarig en trakteert’ op 3 november. Er werden lezingen gegeven, muzikale bands uitgenodigd en hapjes geserveerd om zo het publiek kennis te laten maken met de notaris van nu. *Notariaat Magazine* volgde drie kantoren in het noorden.

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Truus van Gog

In Clara Feyoena Heem is het die zaterdagochtend om tien uur nog rustig. Energiek duwt notaris Ronald Brinkman een trolley vol gebaksdozen voor zich uit. Bij zijn rondgang langs gemeenschappelijke ruimten en privékamers op verschillende afdelingen wordt hij geassisteerd door twee medewerkers en zijn dochter van elf. Zijn kantoor grijpt de 175ste verjaardag van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) aan om de lokale lekkernij ‘de Hardenbergse verleiding’ uit te delen aan bewoners van verzorgingshuizen in Hardenberg, Dalfsen en Nieuw-leusen, plaatsen waar Vechtstede Notarissen & Mediators kantoor houdt.

GOEDE INDRUK

In eerste instantie kijken bewoners wat onwennig naar de invasie. Ineens drommen de notaris en zijn zeskoppige gevolg – inclusief twee fotografen en een journalist – binnen. Maar de snoeperij wordt op prijs gesteld. ‘Dit moeten jullie vaker doen’, zegt een vrouw enthousiast. Gedreven vertelt Brinkman waarom hij trakteert. ‘De notaris is 175 jaar.’ ‘Ik ben ook oud’, antwoordt een bewoner. ‘Ja, maar vergeleken met de notaris komt u net kijken.’ Brinkman schudt handen en legt telkens weer uit waarom hij hier vandaag is. Morgen mag ik naar huis, zegt een vrouw blij: ‘En dan vandaag al een taartje.’ Is het slecht of goed nieuws als de notaris langskomt?, informeert een bewoner gevat. En als het gezelschap zijn kamer verlaat: ‘Je mag ook zonder

verjaardag terugkomen, hoor.’

De bezoeken die soms wat stroef beginnen, verlopen steeds speelser. Soepel speelt Brinkman in op vragen en opmerkingen. In een gemeenschappelijke ruimte vertelt hij over het KNB-congres waar koning Willem-Alexander het jubileumboek aangeboden kreeg. ‘Maxima is ziek’, reageert een bewoner. ‘In haar darmen.’ Ja, dat is minder leuk. Goedgehumt kijkt een hartpatiënt naar het gebak: ‘Dit zal helpen mijn aderen door te spoelen.’

Door te trakteren in verzorgingshuizen en op sportvelden, hebben we de hele maatschappij te pakken, lichtte Brinkman een dag eerder al toe. ‘Ouderen zijn onze bestaande cliënten, kinderen de toekomstige klanten en we spreken dan meteen ook hun ouders die midden in het werkzame leven staan.’ De notariële verjaring vindt hij een mooie gelegenheid om naar buiten te treden, want het publiek zomaar iets lekkers geven, is altijd leuk. ‘Je maakt een goede indruk en mensen

‘Het is opmerkelijk met welke serieuze vragen passanten ons bestoken: over trouwen, het testament, levenstestament, regelingen voor hun kinderen’

warmen hun handen aan de speciaal voor deze gelegenheid bedrukte kartonnen bekertjes. Terwijl de rest van het vrouwenteam wat bij elkaar blijft hangen rond de koffie- en theekear, loopt één medewerkster actief rond met thermoskan en bekertjes. Hier en daar geeft ze kort een toelichting over ‘de jarige notaris’. ‘Lekker, zo’n bakkie, even opwarmen.’ Om half vier begint de voetbalwedstrijd die Vechtstede sponsort.

APPELGROEN KEYCORD

Het Zwolse kantoor van Het Notarieel staat deze dag met een marktkraam in de binnenstad. Appelgroen is de kleur van het kantoor en daar wordt grif gebruik van gemaakt. Er zijn schalen vol granny smiths waarop in eetbare witte inkt ‘Het Notarieel’ is gedrukt. Daarnaast liggen notariële folders, keycards, pennen en mintsnoepjes. Voor de jongsten is er een kleurplaat. Het winkelend publiek kijkt nieuwsgierig, sommigen wat schuchter. Maar de vijf (kandidaat-)notarissen stappen onverdroten op voorbijgangers af. Kinderen reageren verheugd op het gifgroene keycord dat ze zomaar krijgen, waardoor de notariële medewerkers ook gemakkelijk in contact komen met hun ouders. Passanten worden aangemoedigd een quiz in te vullen, waarmee ze kans maken op een dinerbon. Die quiz blijkt een gouden greep om ongedwongen notariële onderwerpen te bespreken. We hebben alles zelf bedacht, zegt kandidaat-notaris Anne-Marie Smelt. ‘Daarnaast is het opmerkelijk met welke serieuze vragen passanten ons bestoken: over trouwen, het testament, levenstestament, regelingen voor hun kinderen.’ ‘De KNB ken ik niet, wel de KNVB’, zegt een voorbijlopende man. Terwijl iemand de quiz invult, blijft een ouder stel met vragen over het testament staan. Er hangt een gemoedelijke sfeer rondom de kraam. In het begin moet je even een drempel

over om iemand rechtstreeks aan te spreken, zegt Smelt. ‘Maar daar moet je niet te lang over nadenken, anders blijf je naar elkaar kijken.’ Ook de kantoren van Het Notarieel in Deventer, Rijssen-Holten en Kampen nemen lokaal deel aan de publieksdag. In Deventer vinden zelfs de hele week al publieksactiviteiten plaats.

BLIJF MOBIEL BEURS

Het is tegen drieën als we arriveren bij de ‘Blijf Mobiel Beurs’ in Steenwijk. Het Koopmansvrouwenkoor is dan net losgebarsten in gezang. Bij de tafel van Kroek & Van Weert achter in de theaterzaal staan kandidaat-notaris Helena Tjong Tjin Joe en Thea Woltman. Een oudere vrouw met scootmobiel komt een snoepje halen bij de geel-blauwe tafel, waar ook folders liggen, gratis pennen en opschrijfboekjes. De zaal is goed gevuld. Er zijn tal van kramen met informatie hoe je als oudere zo lang mogelijk mobiel kunt blijven en de beurs trekt veel geïnteresseerden. De hele dag is het al druk, bevestigt Tjong Tjin Joe die vertelt dat de beursorganisatoren haar kantoor vroegen vandaag het levenstestament te promoten. ‘Dit zijn ouderen uit de wijde omgeving.

gaan eerder naar een notaris die ze al een beetje kennen.’

LANGS DE LIJN

Iets later melden we ons bij de Hardenbergse sportvelden. Hier staat Vechtstede-notaris Mieke Belt met een team van zeven vrouwelijke medewerkers al een dik uur koffie en thee te schenken aan kleumende ouders. Want de lucht mag dan strakblauw zijn, met 8 graden is het ook fris. De sfeer is vrolijk. ‘Koffie? Doe mij maar een borrel.’ ‘Waar zijn de stroopwafels?’ En: ‘Doe nog maar een kopje, want normaal gesproken nemen jullie alleen maar.’ Er wordt veel gelachen. Ouders reageren verrast en

ALSEMA VAN DUIN NOTARIS & JURISTEN IN HOORN
IS OP ZOEK NAAR:

- **EEN ERVAREN KANDIDAAT-NOTARIS (M/V)**
voor de algemene praktijk, met als zwaartepunt ondernemingsrecht.
- **EEN BEGINNEND KANDIDAAT-NOTARIS (M/V)**
voor de algemene praktijk
- **EEN HBO JURIST/KLERK (M/V)**
voor de algemene praktijk, met de nadruk op registergoederen en personen- en familierecht.

Voor de functies geldt dat je zult samenwerken met de notaris, de overige juristen en ons complete team van medewerkers om onze particuliere en zakelijke cliënten optimaal van dienst te zijn. Eigenschappen als professioneel, deskundig, leergierig, collegiaal en (klant) vriendelijk passen bij jouw persoonlijkheid, en je neemt graag verantwoordelijkheid voor jouw taken. Je bent enthousiast, communicatief vaardig, en hebt een positieve instelling. Als ervaren kandidaat-notaris ben je bevoegd en bereid tot waarneming van de notaris.

Alsema Van Duin Notaris & Juristen biedt je een uitdagende functie waarin je de door jou vergaarde kennis en ervaring optimaal kunt gebruiken en verder ontwikkelen. In een werkomgeving waarin de lijnen kort zijn. De arbeidsvoorwaarden zijn in overeenstemming met de geboden functie. Je werkt in een middelgroot kantoor met uitstekende faciliteiten, vlakbij het station en het centrum van Hoorn. Goed bereikbaar zonder files!

Ben je geïnteresseerd, stuur dan een brief met cv en pasfoto naar Alsema Van Duin Notaris & Juristen, ter attentie van Marcel Lagerweij, e-mailadres: vacature@alsemavanduin.nl.

Voor meer informatie kun je telefonisch contact opnemen met Marcel Lagerweij op 0229 - 58 40 40.

Maelsonstraat 26, 1624 NP Hoorn /
0229 - 58 40 40 / www.alsemavanduin.nl

ALSEMA VAN DUIN
NOTARIS & JURISTEN

ACCOUNTANTS
EN ADVISEURS

ALS BRANCHE-ACCOUNTANT VOOR NOTARIAAT EN
ADVOCATUUR BENT U BIJ ONS AAN HET JUISTE ADRES VOOR

- // JAARREKENING EN BOEKHOUDING
- // FISCALE AANGIFTEN EN ADVIES
- // P&O ADVIES EN SALARISADMINISTRATIE
- // BEDRIJFSVERGELIJKING
- // ONDERNEMINGSPLANNEN
- // FUSIE EN OVERNAME

Uw klanten komen tegenwoordig niet alleen uit Nederland. Door de samenwerking met ETL kunnen wij u buiten de grenzen van Nederland ook van dienst zijn. Waar onze kennis ophoudt, kunnen wij u in contact brengen met een partner-kantoor in het buitenland, waarbij u de kwaliteit kunt verwachten die u ook van ons gewend bent. Zo kunnen wij u nog beter van dienst zijn.

BUREAU NOTARIAAT & ADVOCATUUR

ACCOUNTANCY EN ADVIES IS
ONS TERREIN ADVOCATUUR
EN NOTARIAAT IS UW DOMEIN

OUDE UTRECHTSEWEG 28, 3743 KN BAARN
POSTBUS 1008, 3740 BA BAARN
T 035 693 64 44
E info@etl-bna.nl - www.etl-bna.nl

‘We ontvingen al een bedankkaartje van een verzorgingshuis dat ons bezoek zeer heeft gewaardeerd’

Voor onze naamsbekendheid is dit heel gunstig, daarom staan wij regelmatig op beurzen als deze. Volgende week ben ik hier alweer, dan is er de Beurs van de Mantelzorger.’ De belangstelling is groot, zegt ook Woltman. ‘Mensen stellen gerichte vragen, zoals: we hebben de erfenis bij de bank geregeld, moet dat dan ook nog bij de notaris? Hier in de openbaarheid treden wij niet met mensen in detail. Dan stellen wij voor: zal ik u deze week bellen?’

MISSIE GESLAAGD

Een kleine week later zijn de reacties van de betrokkenen positief. ‘We ontvingen al een bedankkaartje van een verzorgingshuis dat ons bezoek zeer heeft gewaardeerd en ook op de sportvelden reageerden ouders leuk’, zegt Vechtstede-medewerkster Hilde Huijgen. ‘Als je ziet wat adverteren in de krant kost, kun je beter een ochtend koffiedrinken op locatie. Bovendien krijg je dan directe respons.’ ‘We hebben er nu al nieuw werk uit gekregen’, meldt Anne-Marie Smelt. ‘Bij Het Notarieel is iedereen zo enthousiast dat we meteen besloten dat we dit in de lente van 2020

gaan herhalen. Het ging ons om het vergroten van onze naamsbekendheid en laten zien dat we benaderbaar zijn. Die missie is ruimschoots geslaagd.’

Onderling kunnen beurzen nogal verschillen, vertelt Helena Tjong Tjin Joe. ‘Maar over de Blijf Mobiel Beurs zijn wij tevreden, daar kwam echt onze doelgroep op af. Mensen stelden vragen, namen flyers mee en sommigen lieten hun telefoonnummer achter. Jullie zijn gewoner dan de notaris van vroeger, hoorde ik regelmatig, jullie zijn benaderbaar. Voor ons kantoor is zo’n beursdag uiterst effectief.’ ■

RESULTATEN ENQUÊTE OVER PUBLIEKSACTIE

Naar wat bij de KNB bekend is, hebben er ongeveer honderd notariškantoren meegedaan aan de actie ‘De notaris is jarig en trakteert’. Deze kantoren zijn verspreid over het hele land. Een meerderheid van deze kantoren organiseerden een actie op het kantoor. Toch trokken er ook kantoren er op uit.

Na afloop van de publieksactie is via een korte enquête aan alle leden gevraagd naar hun mening. Ruim 260 leden hebben gereageerd. Hiervan heeft ruim een derde meegedaan. Zij zijn hier in meerderheid enthousiast over.

Belangrijkste redenen voor leden om geen publieksactie te organiseren, zijn dat ze hier geen toegevoegde waarde in zien, er geen

tijd voor hadden of dat ze een eigen actie eerder in het jaar hadden gedaan.

Van de kantoren die een activiteit organiseerden op 3 november heeft 75 procent gebruikgemaakt van het promotiemateriaal uit de online toolkit. Zij zijn tevreden over de faciliteiten die de KNB hen heeft aangeboden.

De meningen zijn verdeeld of een dergelijke publieksactie jaarlijks moet worden gehouden: ruim 25 procent antwoordt positief, ruim 50 procent vindt van niet en de rest twijfelt.

Een veelgehoorde suggestie is om de publieksactie eenmaal in de vijf jaar te organiseren. Meer weten over de resultaten? Kijk dan op NotarisNet.

Steek je kop niet in het zand

Werkstress. Ook voor een werkgever heeft dit enorme impact. Wat kunnen werkgevers doen om burn-out te voorkomen? En als het dan toch gebeurt, wat zijn dan hun verplichtingen? 'Vroegtijdig ingrijpen loont.'

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Roel Ottow

Steek je kop niet in het zand, werkstress speelt echt overal', zegt Wendela Hooftman van de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO). Zij doet onderzoek naar arbeid en gezondheid. Werkstress is hier onderdeel van. De cijfers liegen er niet om. 8.200 euro per verzuimende werknemer betekent 2,5 miljard euro in heel Nederland. Gemiddeld verzuimen deze werknemers 30 dagen vanwege werkstress, en dan gaat het om lichte en zware klachten bij elkaar. Volgens Catelijne Joling, directeur Research & Business development van HumanTotalCare, waar ArboNed onderdeel van uitmaakt, gaat het bij een echte burn-out gemiddeld om 242 verzuimdagen per werknemer. Loonkosten en vervanging kosten samen zo'n 250 euro per dag. 'Dan kom je in totaal op 60.000 euro per medewerker. Schokkend toch? Psychische klachten duren nu eenmaal lang. Helemaal als je niet snel genoeg ingrijpt. Werkgevers en werknemers aarzelen te lang voordat ze hulp zoeken.' Hooftman: '16 procent van de werknemers in de zakelijke dienstverlening ervaart burn-out-klachten. Onderwijs is koploper als het gaat om burn-outklachten. 22 procent van de medewerkers daar ervaart ze. Zakelijke dienstverlening zit wat dat betreft mooi op het

'Werkgevers en werknemers aarzelen te lang voordat ze hulp zoeken'

gemiddelde, maar dat betekent niet dat we het moeten negeren. De trend is wel stijgende.'

INTERNE CLIËNTEN

Notaris Caroline Neering-de Nerée tot Babberich van Van Buttingha Wichers Notarissen is heel bewust met haar personeel bezig. Zij geeft leiding aan veertien medewerkers: van telefoniste tot kandidaat-notaris. 'Ik heb als notaris en werkgever twee soorten cliënten, extern en intern. Zonder personeel functioneert mijn kantoor niet, dus ik moet ervoor zorgen dat mijn "interne cliënten" ook tevreden zijn.' Om ervoor te zorgen dat de medewerkers het naar hun zin hebben, hanteert Neering-de Nerée tot Babberich een opendeurcultuur. 'Ze kunnen altijd bij mij binnenlopen. En wat zij vertellen, wuif ik niet weg. Ik wil hen juist vertrouwen geven. Als ik even geen oplossing heb, zeg ik dat gewoon, maar laat ik wel weten er wat aan te willen doen', aldus de notaris. Verder zorgt ze voor een vaste werkplek voor iedere medewerker,

kunnen zij kiezen uit zittend of staand werken en hebben zij een bureaustoel die helemaal op maat kan worden versteld. 'Fysiek en mentaal hangt met elkaar samen. Als je fysiek niet lekker in je vel zit, werkt dat door op het mentale deel', licht ze toe.

CULTUUROMSLAG

Neering-de Nerée tot Babberich biedt haar medewerkers bij klachten zelfs op haar kosten een coachingsgesprek aan. Medewerkers die daar gebruik van maken, hoeven niet terug te koppelen wat daaruit komt. 'Doordat ik zo open en transparant ben, krijg ik dan toch vaak te horen wat er is besproken. Ik vertrouw hen en zij vertrouwen mij.' Toch zijn er ook notarissen die signalen van medewerkers minder serieus nemen. Zij hebben het immers zelf toch ook druk? Zo'n houding komt Hooftma bekend voor. 'Je ziet dat ook in de zorg. Artsen in opleiding gaven aan te veel werkdruk te ervaren. Hun begeleidend artsen zeiden toen dat ze vroeger zelf ook van die belachelijk lange werkdagen hebben gedraaid. Dus dat hoort erbij. Zeur niet zo. Zo'n houding is lastig. Als een werkgever dit als antwoord geeft, wordt het lastig met elkaar in gesprek gaan. Dat betekent dat een sector een cultuuromslag nodig heeft.'

VRIJ IS VRIJ

Uit onderzoek van TNO blijkt dat 21 procent van de medewerkers ervaart dat de leidinggevende geen oog heeft voor zijn of haar welzijn, 19 procent geeft aan niet te worden gehoord door de leidinggevende. Hooftman:

‘Op het moment dat iemand te lang doorloopt met klachten, zijn ze langer afwezig dan als ze eerder een stapje terug hadden gedaan.’ Notaris Neering-de Nerée tot Babberich grijpt in voordat het te laat is. ‘Ik let goed op mijn medewerkers. Ondersteunend personeel heeft vaste werktijden en werken zelden over. Als dit wel te vaak gebeurt, is er iets aan de hand. Kandidaat-notarissen zijn vrij om zelf hun tijd in te delen, maar ik verwacht niet dat zij in de avonden of in het weekend bereikbaar zijn. Vrij is vrij. Als ik merk dat iemand gestrest overkomt, grijp ik wel in. Dan stuur ik ze gewoon een middagje weg. Ga even lekker de stad in of neem even een paar uur rust. Daar hoeven ze geen vrije uren voor te nemen, dat krijgen ze van mij.’

EERDER IN ACTIE

Maar wat als het toch gebeurt? Wat zijn werkgevers nu eigenlijk verplicht als het gaat om werkstress en burn-out? Volgens Joling moeten werkgevers zorgen voor goede begeleiding onder het motto goed werkgeverschap. ‘In principe moet je het verzuim binnen vijf weken bij de bedrijfsarts melden en moet er binnen dertien weken een plan van aanpak zijn. Maar er is ruimte om eerder in actie te komen en dat adviseren wij ook. Hoe langer iemand weg is, hoe moeilijker terugkeer wordt.’ Het advies, neem je tijd en doe rustig aan, is dus achterhaald en werkt contra-productief. ‘Natuurlijk moet iemand rust en ruimte krijgen, maar uit onze datagedreven aanpak en analyses blijkt dat vroegtijdig

ingrijpen loont. Dat kan bijvoorbeeld door een coachgesprek aan te bieden, waardoor je ervoor zorgt dat iemand sneller weer op de been is. Niemand wil thuiszitten’, aldus Joling. ‘En een coach inhuren voor 2.000 euro is toch een stuk goedkoper dan de medewerker ziek thuis laten zitten’, vult ze aan.

WERKPLEZIER

Voorkomen is dus in alle gevallen beter dan genezen. Coach Tamara Willemse kan niet vaak genoeg zeggen: ‘Ga met elkaar in gesprek. Dat jij tot middernacht werkt, betekent niet dat je dat ook van je medewerkers kunt verwachten. En heb je het als notaris te druk of ligt het omgaan met personeel je niet; schakel iemand anders in die dat voor je doet. Voor vast of interim. Zo iemand kan ook het contact leggen met de arbodienst en een integratieplan maken. Dat hoort er ook allemaal bij.’ Ook vertrouwen hoort erbij. ‘Waarom geen flexibele start- en eindtijden? Als dat lucht en ruimte geeft, waarom niet? Het zijn allemaal hardwerkende professionals’, aldus Willemse. ‘Werkdruk is meer dan hoe druk je het hebt op je werk. Het heeft ook te maken met werkplezier’, vult Hooftman aan. Volgens haar heeft het ook te maken met hoe emotioneel belastend je werk is en hoeveel vrijheid je in je werkt hebt, maar ook hoe goed je in je vel zit en of je kunt steunen op collega’s. ‘Als je aangeeft dat het te veel wordt, is er dan iemand die bij kan springen? Het team van Neering-de Nerée tot Babberich komt elke maandag bijeen. ‘We bespreken dan even wat bij iedereen op het bordje ligt. Is dat bij iemand te veel, dan is er altijd wel iemand die bij wil springen. Zonder zo’n wekelijkse vergadering zou dat minder snel aan het licht komt en dus minder snel gebeuren.’ ‘Houd als werkgever wel in je hoofd: het is zelden zo dat een iemand in de organisatie werkdruk ervaart en de rest van de mensen er heel relaxed bij zit’, besluit Hooftman. ■

EEN EDUCATIEF EN SPANNEND BOEK VOOR ADVOCaatJES VANAF 4 JAAR

Maak kennis met Caatje!

NIEUW!

Het boek is in de boekhandel en online te koop. Bestellen kan onder andere via www.sdu.nl/caatje

Caatje is een klein en vrolijk advocaatje.

Ze gaat altijd gekleed in haar favoriete outfit:

een toga. Ze wil graag iedereen helpen. Als er

een probleem is, komt Caatje het oplossen!

Dit levert spannende en vrolijke avonturen op.

In het eerste boek gaat Caatje op mollenjacht in de tuin van opa en oma. De mollen hebben namelijk heel veel molshopen gemaakt, zelfs tussen de lievelingsbloemen van oma.

Caatje kruipt onder de grond en gaat op zoek naar de mollen. Ze ontmoet uiteindelijk de lieve en hartelijke familie Mol. Caatje vindt dat de familie Mol mag blijven, maar hoe denken opa en oma hierover...?

Sdu

oprecht
de beste
keuze

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft in samenwerking met de Belastingdienst twee modelovereenkomsten opgesteld die gebruikt kunnen worden voor de inhuur van kandidaat-notarissen. Deze zzp'ers kunnen worden ingezet vanwege de tijdelijke afwezigheid van een vaste medewerker of vanwege hun specifieke kennis voor een project. Maken deze modelovereenkomsten het voor zzp'ers gemakkelijker om ingehuurd te worden?

Aefke van de Garde

FREELANCE KANDIDAAT-NOTARIS

'Vanzelfsprekend is een modelovereenkomst handig: een kantoor wil zekerheid en geen dure loonheffingen betalen bij de inhuur van een flexibele schil. Maar het werken met de modelovereenkomst heeft geen vrijwarende werking als feitelijk anders gewerkt wordt en zorgt voor een bijkomende administratieve last (en dus terughoudendheid). Dit wringt met de tijd waarin wij leven. Het notariaat vraagt om vernieuwing. De flexibilisering van de arbeidsmarkt en de inzet van zelfstandige

Modelovereenkomsten voor zzp'ers

WAT VINDT U DAAR NU VAN?

professionals is een belangrijke trend die ook voor het notariaat een goede oplossing kan zijn. De recessie heeft bovendien aangetoond dat het notariaat kwetsbaar is. Veel kandidaten verloren hun baan of stroomden uit. Daarnaast volgen wij met argusogen innovatieve ontwikkelingen, zoals blockchain. Stimuleer daarom het ondernemerschap van kandidaten en stimuleer zzp-schap binnen het notariaat. Ik heb momenteel meerdere opdrachtgevers en ben gelukkig. Ik combineer het met een eigen mediation praktijk en gebruik deze tijd om te overwegen om notaris te worden. Alle regels die flexibilisering beperken, belemmeren innovatie. Zzp'ers hebben ambitie om te ondernemen, zorgen voor rust in de tent en brengen nieuwe inzichten. Zij durven zekerheden te laten varen en dragen hiermee bij aan de benodigde vernieuwing. Maak er met elkaar wat moois van en zoek de ruimte op.' •

Kees-Jan van der Zijden

FREELANCE KANDIDAAT-NOTARIS

'Ik ben al meer dan tien jaar fulltime bezig als freelancer en zeker in het begin van dat decennium heb ik vaak het idee gehad dat "het systeem" geen rekening houdt met de freelance kandidaat-notaris of hem zelfs tegenwerkt. Maar nu moet ik eerlijk bekennen dat er inmiddels niet zo heel veel meer te klagen valt. Terugkijkend zie ik dat er inmiddels veel is verbeterd, mede door de inzet van de KNB.

Het is bijvoorbeeld een gigantische verbetering geweest om via "mijn KNB" een nieuwe benoeming tot waarnemer te regelen. Toen ik begon, hadden we een heleboel autonoom werkende kamers van toezicht die ieder zelfstandig beoordeelde of je in hun territorium mocht waarnemen. Het feit dat je al tot waarnemer was benoemd in een ander arrondissement was daarbij voor de individuele kamer volkomen irrelevant. Het oversteken van de onzichtbare arrondissementsgrens betekende dat je opnieuw de molen in ging, inclusief het ter plaatse bij de rechtbank moeten deponeren van je handtekening en het weken wachten op de afgifte van een Verklaring Omtrent Gedrag. Het freelancers faciliteren met modelovereenkomsten past wat mij betreft dan ook in dit positieve plaatje.' •

Berdine Vos

FREELANCE KANDIDAAT-NOTARIS

'Dit jaar ben ik tien jaar werkzaam als zzp-kandidaat-notaris familierecht/estate-planning. Mijn ervaring is dat freelancers een zeer nuttige back-up vormen voor notariskantoren. In tijden van hoge werkdruk, vakantie, zwangerschap, onvervulde vacatures en dergelijke, is

het belangrijk om de continuïteit te waarborgen en te zorgen dat de medewerkers niet overbelast raken. Juist op notariskantoren, waar het werk vaak bestaat uit de afwikkeling van bepaalde zaken (in tegenstelling tot bijvoorbeeld een algemene functie), is een zzp'er goed en snel inzetbaar. Een zzp'er kan ook specifieke expertise en ervaring inbrengen (inhoudelijk, praktisch of commercieel) en fungeren als sparring-partner van een kandidaat-notaris. Is een zzp'er duur? Meestal bedraagt het uurtarief nog niet de helft van het bij de cliënt in rekening gebrachte uurtarief en levert de zzp'er (bij een hoog aantal declarabele uren) dus ook geld op. Bovendien kunnen

er (tucht)klachten vanwege achterstallige dossiers vermeden worden. Met de door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomsten van de KNB zal het voor zzp'ers nog gemakkelijker worden om ingehuurd te worden, zeker als de Belastingdienst hierop vanaf 2020 wel gaat handhaven. De termijn van drie maanden van de standaard-overeenkomst is wel kort, maar de overeenkomst kan daarna opnieuw worden afgesloten. •

Structurering Quadrum Habitat Fonds

‘Zelfstandig gespecialiseerd notariaat voorziet in een behoefte’

Zuidbroek Notarissen is gespecialiseerd in ondernemingsrecht en fondsstructureren. Twee notarissen en een paralegal van dit kantoor vertellen over de structurering van het beleggingsfonds Quadrum Habitat Fonds.

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Truus van Gog

‘Vier jaar geleden begonnen we met ons zessen, terwijl hier op dit moment al 21 mensen werken. Zeker voor het notariaat is dat een snelle groei’, zegt Anne-Marie Struycken. Vanwege de uitbreidingen huurt Zuidbroek Notarissen sinds kort behalve de eerste ook de derde verdieping van een fraai pand nabij het Vondelpark. Hier vindt in een moderne inrichting het gesprek plaats met Struycken, Cindy Smid – beiden notaris – en paralegal Agaath Kappert. Struycken en Smid waren collega’s bij De Brauw Blackstone Westbroek, waar zij in het hoge segment van het ondernemingsrecht in interdisciplinair verband samenwerkten met advocaten en belastingadviseurs. Om zich heen zagen ze dat er steeds meer advocatenkantoren werden opgezet die zich specialiseerden in een niche zoals M&A (*mergers and acquisitions*). ‘Maar er waren nauwelijks notariuskantoren die volgden’, zegt Smid. Toen zij constateerden dat er behoefte bestond aan

een in dit werkveld gespecialiseerd notariaat, vertrokken ze in goed overleg bij De Brauw en startten hun eigen kantoor. Dat bleek een goede zet. De naam ervan bevat een verwijzing naar hun vroegere kantoor (Westbroek) en Amsterdam-Zuid, waar het huidige kantoor is gevestigd.

CLOSING EN FUNDING

Zuidbroek houdt zich bezig met het ondernemingsrecht in brede zin. Terwijl drie andere compagnons zich toeleggen op governancevraagstukken, advisering van beursfondsen en internationale herstructureren, is de niche van Struycken en Smid het financieel toezichtrecht en het structureren van een grote diversiteit aan beleggingsfondsen, zoals private equityfondsen, vastgoed- en institutionele aandelenfondsen. Hiervoor stellen zij de fondsdocumentatie op, adviseren over de toezichtrechtelijke aspecten en begeleiden vervolgens de *closing* en *funding* van de investeringen waarin het beleggingsfonds belegt.

Bij de onderhandelingen – de M&A-transacties – is vaak ook een externe advocaat betrokken. Partijen die een beleggingsfonds willen opzetten, kloppen vaak aan bij een advocatenkantoor. Maar M&A-advocaten beschikken niet altijd over de kennis en ervaring om een fondsstructurering te kunnen begeleiden en de beheerder van het fonds te adviseren over de relevante toezichtrechtsaspecten: het specialisme van Struycken en Smid. ‘Als zelfstandig notariuskantoor zijn wij geen concurrent van deze advocatenkantoren’, zegt Smid. ‘Toen we nog – zoals bij De Brauw – met advocaten samenwerkten in één kantoor zouden zij hun cliënt kunnen kwijtraken. Maar dankzij ons zelfstandige kantoor zónder advocaten, kunnen wij dat fondsdeel oppakken en samen optrekken bij de acquisities door het fonds.’

KADERS

Vorig jaar werkten Struycken, Smid en Kappert nauw samen aan de structurering van het Quadrum Habitat Fonds, een beleggingsfonds

Vlnr: Agaath Kappert, Anne-Marie Struycken en Cindy Smid

‘Het blijft uitdagend om op grond van je kennis en ervaring een passende fondsstructuur te bedenken’

met een omvangrijke vastgoedportefeuille. Directe reden daartoe was dat bouwbedrijf BAM eind 2016 bekendmaakte een nieuwe koers te zullen varen. Het bedrijf verkocht daarom 47 woonprojecten in het noorden en oosten van Nederland aan VanWonen Vastgoedontwikkeling, een voor dit doel opgezet nieuw concern. Zuidbroek kreeg het verzoek een beleggingsfonds te structureren voor dit gloednieuwe VanWonen. Cliënt Quadrum Capital gaf hiertoe de opdracht en werd fondsbeheerder. Struycken: ‘Dan begin je met het bepalen van de kaders. Uiteraard heeft elke cliënt wensen, maar die moeten wel passen binnen de regels van het financieeltoezichtrecht. Daarom onderzoeken wij onder meer of er een vergunning nodig is en of het nieuwe fonds bijvoorbeeld in een regime valt dat alleen hoeft te worden gemeld bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Zodra dit soort zaken duidelijk is en je weet onder welk regime het fonds valt, bepaal je de governance. Waarin gaat het fonds investeren?’

Wie worden de investeerders? Wie krijgt welke zeggenschap? Aansluitend begint het schrijven en volgen er toelichtende besprekingen, waarna er aanvullende adviezen komen. ‘Dat schrijven betreft niet één stuk hoor’, voegt ze er haastig aan toe. Iedereen schiet in de lach.

GRONDPOSITIES

Het nieuwe Quadrum Habitat Fonds ging indirect in veel grondposities in het noorden en oosten van Nederland beleggen. In het kader van de transactie moesten de schulden en projectgronden worden overgedragen door BAM aan VanWonen. Het betrof onder meer communautaire belangen en veel directe grondposities. Zuidbroek werkte hierbij plezierig samen met lokale notarissen. Kappert: ‘Dikwijls was een plaatselijke notaris al lange tijd betrokken bij zo’n gebiedsontwikkeling, in sommige gevallen werd er al gebouwd of werden er zelfs al woningen verkocht. Dan is het logisch dat die notaris de overdracht doet: hij weet op lokaal niveau met welke omstandigheden rekening moet worden gehouden. Bijvoorbeeld hoe het zit met agrarische bijzonderheden en contacten met de gemeente.’

LIGHT REGIME

Fondsen kunnen op verschillende manieren worden ingericht. Smid: ‘De ene keer bedenk je zelf de uitgangspunten, de andere keer word je meer gestuurd.’ Met betrekking tot het Quadrum Habitat Fonds adviseerden de notarissen over een belangrijk deel van de inrichting van het fonds. Een externe adviseur hield de belangen van het management van VanWonen in het oog. Struycken: ‘Daarbij ging het vooral om toekomstige verkoop. Hoe ga je daarmee om en tegen welke prijs stapt een andere partij in? Dergelijke onderhandelingen

worden doorgaans vaak door een advocaat gevoerd.’

Vanzelfsprekend moesten ook de antecedenten van de investeerders in het fonds worden onderzocht. Struycken: ‘Dat moet bij elk beleggingsfonds en ook de fondsbeheerder met wie wij samenwerken, doet dat al. Op hun is de Wwft [Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme – red.] eveneens van toepassing.’ Smid: ‘Als niet-gereguleerd fonds valt het nieuwe fonds onder het light regime van de AFM. Hier staat het geregistreerd, maar de toezichthouder houdt er geen actief toezicht op. Wel moet de beheerder jaarlijks rapporteren aan De Nederlandsche Bank over onder meer de omvang en samenstelling van het vermogen.’

TOEKOMSTIGE VRAAGSTUKKEN

‘Het blijft uitdagend om op grond van je kennis en ervaring een passende fondsstructuur te bedenken’, zegt Struycken aan het eind van het gesprek. ‘Over tal van eventuele toekomstige vraagstukken wordt nagedacht. Wat als een investeerder uit het fonds wil stappen? Hoe ziet zo’n verkoop eruit? Hoever strekt de zeggenschap van de andere investeerders en welke zeggenschap hebben de managers in dat geval?’ Ook na de closing houden zij contact met hun cliënten. Smid: ‘Want na verloop van tijd komen er altijd vragen. Het fonds gaat acquisities doen of een investeerder wil zijn belang in een fonds overdragen. Wat zijn daarvoor de vereisten en zijn daarvoor misschien bepaalde (fiscale) toestemmingen nodig? Dat contact over langere tijd maakt het juist leuk, want je kunt vooraf wel een structuur bedenken, maar je wilt ook weten hoe die gaat uitwerken.’ ■

AKSOS

- Administratie
- Salarissen
- Belastingen
- Rapportages
- Accountancy
- Advies

H.R. de Velde Harsenhorst FA
drs. K. de Lange AA

AKSOS Financial Services

Voor notariaat en advocatuur...
...flexibiliteit in capaciteit

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
www.aksos.nl - afs@aksos.nl - Tel. 038-4524280

FFN ACCOUNTANTS

Voor notarissen met ambitie

- Boerhaaveweg 70
3401 MP IJsselstein
- 085 060 57 60
- info@ffn-accountants.nl
- www.ffn-accountants.nl

NOTARIAAT,
ESTATE PLANNING
& MEDIATION

VAN HENGSTUM
& STOLP

BESTE KANDIDAAT-NOTARIS,

Ben je ondernemend ingesteld, zoek je een (nieuwe) impuls voor je carrière, en wil je werken:

- in een prettige collegiale werksfeer;
- op een innovatief kantoor met een bloeiende praktijk met diepgang mede dankzij diverse specialisaties zoals in mediation en estate planning;
- met serieus aandacht voor de kernwaarden die het notarieel beroep zo bijzonder (,) interessant en leuk maken;
- met notarissen die ook oog hebben voor jouw carrièreontwikkeling en je balans tussen privé en werk.

Wij zoeken concreet voor ons kantoor een kandidaat-notaris met meer dan drie jaar werkervaring en voltooide beroepsopleiding, maar als je minder ervaring hebt of pas afgestudeerd bent én je je door bovenstaande profielsechets voelt aangetrokken, dan staan wij ook open voor een gesprek met jou.

Bel ons voor een afspraak en vraag naar Toon Steendijk.

VHSNOTARISSEN.NL | 035 - 624 73 67

Bestel nu! Nieuw Huwelijks- vermogensrecht

EDITIE 2018

In deze publicatie ontsluiten de samenstellers de parlementaire geschiedenis van het nieuwe huwelijks vermogensrecht, de zogenoemde 'vierde tranche'. Het stelt de gebruiker in staat snel kennis te nemen van de achtergronden van ieder nieuw wetsartikel.

AUTEURS:
Prof. mr. dr. W. Burgerhart
Prof. mr. dr. B. Schols
Prof. mr. dr. F. Schols

Bestel nu via www.sdu.nl

Sdu oprecht
de beste
keuze

Teska van Vuren

Brontosaurus

Daar ben ik helemaal klaar mee!

Het is alweer even geleden, maar was u erbij op 5 oktober? Ons 175-jarig bestaan. Ik was er en vond het een leuke en inspirerende dag. Een paar dingen vielen me in het bijzonder op. Het schijnt dat ik een brontosaurus ben. Dat vond ik vrij schokkend. Voor diegenen die er niet waren: dat zijn mensen met meer dan 25 jaar ervaring in het notariaat.

PAVLOVREACTIE

Verder viel het mij weer op hoeveel vrouwen werkzaam zijn in het notariaat. Zij groeien steeds meer door en bepalen daarmee mede de toekomst van onze beroepsgroep. Overigens, ik vraag me af of onze koning dat ook is opgevallen. Om hem heen wervelden met name heel veel mannen. Op de vraag: 'Waar ligt de toekomst voor onze beroepsgroep?', antwoordde het gros – als een soort Pavloreactie – bij blockchain en kunstmatige intelligentie (AI). En daar wil ik het deze keer over hebben. Ik zal maar met de deur in huis vallen: daar ben ik helemaal klaar mee!

VOORTREKKERSROL

Natuurlijk gaan technologische ontwikkelingen, zoals blockchain en AI, onze werkprocessen beïnvloeden. Maar ik heb daar twee kanttekeningen bij. Een aantal mensen in onze beroepsgroep vindt dat wij een voortrekkersrol in deze ontwikkelingen moeten vervullen. We moeten zelf actief de digitale akte gaan ontwikkelen. Ik voorspel jullie, dat wordt helemaal niets. Het gaat ontzettend veel geld kosten en in de praktijk zal blijken dat we links en rechts worden ingehaald. Want dit is immers niet ons vak.

BESCHERMING PUBLIEK

In Frankrijk bestaat de digitale akte al. Maar blijkbaar kunnen we weinig met de technologie die daar is ontwikkeld. Dus we moeten het helemaal zelf doen. Daarbij hebben wij (begrijpelijk) gekozen voor het allerhoogste kwaliteitsniveau. Maar de andere marktpartijen lobbyen hard voor een lager niveau, want dat hoge niveau kunnen ze niet waarmaken. En zij lijken de overheid daarin mee te krijgen. Kortom, stop ermee! Verstandiger is om het

daarmee gemoeide geld te investeren in een goede lobby, zodat de overheid goede keuzes gaat maken, waarbij de nadruk ligt op de bescherming van het publiek. Want daar ligt toch onze primaire taak?

EFFICIËNT EN GOEDKOOP

Ten tweede merk ik dat het veel mensen in slaap sust. Zo van, blockchain en AI komen eraan en gaan alles veranderen. Tot die tijd is het *business as usual* en dan zien we wel weer. Maar aan deze collega's zou ik willen vragen: wat verwachten jullie van blockchain en AI? Het brengt geen toekomstbestendig business model en het levert ons als beroepsgroep geen omzet op. Sterker nog, ik denk dat het omzet gaat kosten. Want hoe meer er geautomatiseerd wordt, hoe minder het publiek bereid is ervoor te betalen. En laat de verwachtingen niet te hoog gespannen zijn, want zoals professor Tjong Tjin Tai deze zomer schreef in het preadvies *Financiële zorgplicht van de notaris*: blockchain zal delen van onze taak efficiënt – dat wil zeggen goedkoop – uit kunnen voeren, zij het dat het vooral zal gelden voor standaardgevallen. Maar het zal nooit de actieve rol kunnen overnemen die het notariaat heeft rondom het passeren van een akte.

ORDE SCHEPPEN

Kortom, er is werk aan de winkel. We moeten nadenken over wat de kern is van ons vak en dat is wat mij betreft heel wat meer dan het passeren van akten. Ik zie onze rol veel meer als het scheppen van orde in chaos. In een situatie die cliënten als chaotisch en onoverzichtelijk ervaren, bieden wij advies en uitkomst. Wat betekent dat voor onze dienstverlening? Wat zijn daarbij passende businessmodellen? En hoe kunnen we daarin als beroepsgroep samen optrekken in plaats van elkaar beconcurreren? Het advies van deze brontosaurus is dan ook: stoppen met focussen op blockchain en AI. Dat komt er allemaal echt wel, dat houden wij niet tegen. Maar focus wel op de toekomst van ons vak. ■

Deze column wordt afwisselend geschreven door Teska van Vuren of Fred Teeven.

Er zijn verschillende (notarieel-)juridische commissies en samenwerkingsverbanden waar (kandidaat-)notarissen in deelnemen. In *Notariaat Magazine* vertellen ze hierover.

NOTARIS EN MEER

WIE Simone Evers (28), kandidaat-notaris
WAAR Bestuur Vereniging van Jonge Kandidaat-Notarissen (JoKaNoBo)
Ring Midden-Nederland

‘Je bent zo jong als je jezelf voelt’

‘Gezelligheid, dat is het belangrijkste ingrediënt tijdens onze bijeenkomsten. Een keer in de twee maanden organiseren wij in Midden-Nederland een activiteit. Zo hebben we het afgelopen jaar in de zomer over de Utrechtse grachten gevaren en in november een wijnproeverij gehouden. Het is heerlijk om op een ongedwongen manier met vakgenoten te kunnen praten. Daarnaast hebben wij dit jaar ook voor het eerst iets inhoudelijks georganiseerd: een workshop over (werk)druk en (werk)-stress en hoe daar mee om te gaan. Dit deden wij samen met de JoKaNoBo van Gelderland. Vereiste is wel dat het een onderwerp is waar al onze leden wat aan hebben. Of je nu in het familierecht, ondernemingsrecht of op de onroerendgoedsectie werkt. Het onderwerp van de workshop hebben we bedacht samen met onze Gelderse collega’s. Het was toeval dat de Commissie kandidaat-notarissen van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) met hetzelfde thema bezig was.’

‘Ik weet niet hoe lang de JoKaNoBo’s van andere ringen bestaan, maar die van Midden-Nederland is opgericht in 2005. Bij de beroepsopleiding wordt de mogelijkheid om lid te worden van JoKaNoBo wel genoemd en er zijn kantoren die hun nieuwe kandidaat-notarissen automatisch opgeven, maar we missen nog een groot deel van de kandidaten in onze ring. En dat is jammer. Wij hebben nu zo’n 48 leden. En in alleen Utrecht zitten al 158 kandidaat-notarissen! Daar is dus nog wel wat werk te verrichten. We denken eraan om volgend jaar aan te sluiten bij de ringvergaderingen. Op die manier maken we de JoKaNoBo bekend bij de kandidaat-notarissen

in onze ring. Iedereen mag lid worden. Niet alleen twintigers. Dat is een misverstand. Je bent zo jong als je jezelf voelt. We willen het onderlinge contact bevorderen en dáár hoort iedereen bij.’

‘Zelf ben ik al sinds 2014 lid. Toen werd ik aangenomen bij Hermans & Schuttevaer Notarissen en dat is een van de kantoren die nieuwe kandidaat-notarissen meteen opgeeft bij JoKaNoBo. Sinds begin 2018 zit ik in het bestuur, samen met nog twee kandidaat-notarissen uit de ring. We komen twee keer per jaar samen. De eerste keer bepalen wij meteen voor het hele jaar wanneer de bijeenkomsten zijn. Wanneer doen we alleen een borrel en wanneer doen we meer? Voor volgend jaar gaan we nog nadenken over de frequentie van de inhoudelijke bijeenkomsten. Wij denken aan twee keer per jaar: een keer alleen met ring Midden-Nederland en een keer in samenwerking met met een andere ring. Contact met andere ringen hebben wij nu eigenlijk te weinig. Iedereen opereert individueel. Daar kunnen we best eens naar kijken. Misschien kunnen we elkaar wel versterken.’

‘Ik zit graag in het bestuur van de JoKaNoBo. Ik ben secretaris en onderhoud daarom ook veel contact met de leden. Dit doe ik via e-mail en social media. Vroeger ging ik alleen naar de bijeenkomsten voor de gezelligheid, nu begint de voorpret al bij het organiseren.’ ■

Leden van verschillende JoKaNoBo’s (van links naar rechts): Simone Evers (Utrecht/Midden-Nederland), Lieke Hetteema (Rotterdam), Sandra Bonnema (Gelderland), Hanna Bartlema (Utrecht/Midden-Nederland) en Iris Smit (’s-Gravenhage) (zittend vooraan).

Vereffening nalatenschap

Meer duidelijkheid gewenst

Kan iedereen als vereffenaar optreden? Mag de vereffenaar wel of niet om een aanwijzing vragen? En hoe zit het met de beloning? Het systeem van vereffening roept nog vragen op.

TEKST Wilma van Hoeflaken | BEELD Truus van Gog

Het systeem van vereffening is in de kern een goed systeem, stelt Twan Bennenbroek, rechter (en voorheen notaris) en voorzitter van de Expertgroep Erfrecht. 'Het is goed dat het in de wet is opgenomen, want het biedt handvatten voor de manier waarop we bij nalatenschapsafwikkeling met belangen van schuldeisers moeten omgaan. Maar op een aantal punten zou er iets moeten veranderen of moet er meer duidelijkheid komen, is het breed gedragen idee.'

Op 21 november organiseerde de Expertgroep Erfrecht en SSR (het opleidingsinstituut van de Rechtspraak en het Openbaar Ministerie) in samenwerking met de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), de Vereniging Erfrecht Advocaten Nederland (VEAN) en de Universiteit van Utrecht een congres over vereffening. Bennenbroek: 'We willen met de verschillende beroepsgroepen praten over meer eenduidigheid.'

RUGDEKKING

'Soms zoeken vereffenaars rugdekking door zaken vooraf voor te leggen aan de rechter', vertelt Bennenbroek. 'De rechter kan die rugdekking niet geven, want hij moet na afloop wellicht een oordeel uitspreken over de vereffening. Dat is een ongelukkige situatie.' De wet geeft de rechter de mogelijkheid om aanwijzingen te geven aan de vereffenaar. Op basis hiervan vragen sommige vereffenaars zelf om een aanwijzing. 'Hier zou de wet duidelijker over kunnen zijn', vindt Bennenbroek. Kan de rechter dit zelf niet zeggen tegen de vereffenaar? 'Dat doet deze rechter met enige regelmaat. Maar ideaal zou zijn als ook vastgelegd werd dat de vereffenaar periodiek inzicht geeft aan de rechter wat de stand van zaken is. Dat geeft de rechter de mogelijkheid om een aanwijzing te geven als hij vindt dat daarvoor aanleiding is.'

Volgens Eric de Jong, notaris in Den Bosch, is de wet echter voldoende duidelijk. 'Je moet de

kantonrechter alle inlichtingen geven waar hij om vraagt. Op basis daarvan kan de kantonrechter een aanwijzing geven. Maar in de praktijk zie je dat vereffenaars dat traject andersom volgen en zelf aan de kantonrechter om een aanwijzing vragen.' Hij stelt dat dit in de overgrote meerderheid van de gevallen niet nodig is. 'Ik zeg het een beetje zwart-wit: een professionele vereffenaar verzoekt niet om een aanwijzing. Als vereffenaar moet je een beslissing nemen en aan het einde van de rit rekening en verantwoording afleggen. Als jij verantwoord en zorgvuldig beslissingen neemt en handelingen verricht, heb je geen aanwijzing nodig.' Hij veronderstelt dat notarissen dat weleens lastig vinden. 'Zij zijn gewend aan laveren en de middenweg kiezen.' Jan Biemans, hoogleraar Burgerlijk recht, merkt op dat rechters het liefst terughoudend omgaan met aanwijzingen. 'Dat is terecht. Maar soms heeft een vereffenaar behoefte heeft aan *guidance*. Doe ik het wel goed? Het zou goed zijn als rechters daar dan toch een oordeel over geven.' Eelco Anink, advocaat bij De Boorder Schoots, beaamt dat. 'Je moet natuurlijk niet steeds vragen: kantonrechter,

*‘Je moet de
vereffenaar
vergelijken met
de curator in een
faillissement’*

doe ik het goed? Maar soms zijn er onduidelijkheden en heb je behoefte aan een aanwijzing.’

SUPERPREFERENT

Ook is er behoefte aan duidelijkheid over de beloning. Welke elementen vallen daar precies onder? En als er meer schulden dan bezittingen zijn, moet dan eerst het loon van de vereffenaar worden betaald? ‘Het zou een groot goed zijn als dat expliciet in de wet wordt opgenomen’, vindt Bennenbroek. ‘De uitkomst vind ik niet belangrijk. Duidelijkheid over de superpreferentie van het loon van de vereffenaar staat voorop.’ Biemans zegt: ‘Als er eenmaal een vereffenaar is aangesteld, zou diens loon als eerste uitbetaald moeten worden.’ Hij wijst erop dat het belangrijk is dat de vereffenaar zich bij zijn declaraties realiseert dat hij met geld van de erfgenamen en de schuldeisers bezig is. ‘Er zou duidelijkheid moeten komen over de kosten en de tarieven.’ Ook Anink vindt het wenselijk dat de beloning wettelijk geregeld wordt. Er is al een wettelijke grondslag en basis voor het loon, stelt De Jong daarentegen. ‘Het is superpreferent. Dat staat

gewoon in de wet, in boek 3 Burgerlijk Wetboek, waar het algemene vermogensrecht wordt beschreven.’

FORMELE STATUS

Wie kan optreden als vereffenaar? Bennenbroek: ‘Ik zou het toejuichen als we een formele status kunnen verbinden aan lijsten met vereffenaars die aan kwaliteitseisen voldoen. Misschien een landelijke lijst waar alle rechtbanken samen uit kunnen putten.’ Anink wijst erop dat vereffenaar geen beschermd beroep is. ‘Het is van belang dat de vereffenaar een “nalatenschapsjurist” is die ook kennis heeft van faillissementsbepalingen die van toepassing zijn op de vereffening.’ Hij voegt eraan toe: ‘Het is mensenwerk. Je moet ook een beetje praktisch zijn.’ Biemans zegt: ‘Bij een ingewikkelde nalatenschap, die bijvoorbeeld gelijkis vertoont met een faillissementsboedel, zou je willen dat de vereffenaar niet alleen goed op de hoogte is van het erfrecht, maar ook van het insolventierecht. En dat de vereffenaar inzicht heeft in de wisselwerking daartussen.’ Of kennis van het insolventierecht nodig is, hangt van de casus

af. Biemans: ‘Als er een formele lijst is, zou je daarop kunnen aangeven of een vereffenaar over specifieke kennis beschikt.’

Voor De Jong is het cruciaal dat een vereffenaar niet alleen over voldoende kennis beschikt, maar ook onder het tuchtrecht valt en een beroepsaansprakelijkheidsverzekering heeft. ‘Dan komen er een paar beroepsgroepen in aanmerking, notarissen, advocaten, accountants en deurwaarders. Ik ben er voorstander van dat tuchtrecht en verzekering zo worden geregeld dat ook personen die niet binnen deze beroepsgroepen vallen vereffenaar kunnen worden.’

ROL VAN DE NOTARIS

Vereffenaars zijn er voor de schuldeisers. Notarissen daarentegen zijn wellicht geneigd om te kijken naar de belangen van de erfgenamen. Bestaat die tegenstelling in de praktijk? ‘Het kan in de praktijk botsen’, denkt Biemans. ‘Zeker als een nalatenschap negatief is en de erfgenamen schuiven een vereffenaar naar voren die zij zelf betalen.’ De Jong zegt: ‘Het mag niet botsen. Op dat moment ben je vereffenaar en heb je een andere pet op. Je moet de vereffenaar vergelijken met de curator in een faillissement. Dan snap je dat de belangen van de schuldeisers voorop staan. Overigens zijn hun belangen niet altijd tegenstrijdig met die van erfgenamen.’

‘De meeste notarissen die benoemd worden tot vereffenaar hebben zich hierin gespecialiseerd’, zegt Bennenbroek. ‘Als rechter constateer ik dat ze zich voldoende bewust zijn van hun rol als vereffenaar.’ Anink stelt: ‘Hoewel de vereffening primair gaat over de belangen van de schuldeisers, is het in goede banen leiden van de boedelafwikkeling ook in het belang van de erfgenamen.’ Hij denkt dat de notaris als “nalatenschapsjurist” daartoe goed in staat is. ‘Vereffening wordt ook toegepast bij ruziënde erfgenamen. Dan is het fijn als er een professional komt die de boedel verdelingsklaar maakt.’ ■

DE ZOMAARGAST:

RINI

*****100% ONBEKENDE NEDERLAN

DER!*****

Niet 'zomaar' een oud-notaris

In elke notaris schuilt een verhaal, en zeker in een oud-notaris! Tijdens de oud-notarissenlunch op 19 november vertelden oud-notarissen Jan Anema en Rini Karstens-van Halsema over hun geschiedenis, dromen en verwachtingen. Dit leverde twee onderhoudende gesprekken op. Zoals de Zomaargasten-presentatoren na afloop zeiden: 'Een monumentje van de gewone mens, die heus niet zomaar een gast is.' Hiermee was de laatste officiële jubileumactiviteit van dit jaar een feit.

DE FOTO

De wereld wordt steeds kleiner en dat heeft ook gevolgen voor (kandidaat-)notarissen. Huizen in en erfenissen uit het buitenland zijn al lang geen uitzondering meer. In deze serie belichten experts de notariële kant van een land waar het Nederlandse notariaat regelmatig mee te maken heeft. Deze keer is dat Polen.

‘Slechts half jaar de tijd om je voor testament te melden’

TEKST Martijn Rip | BEELD Truus van Gog

Eigenlijk zijn er in de praktijk opvallend weinig verschillen tussen het Nederlandse en het Poolse notariaat. ‘De rechtsgebieden en de taken van de notarissen hier en in Polen zijn grotendeels hetzelfde’, legt notaris Roland Kok uit. Samen met zijn vrouw Jolanta Mach – kantoormanager en afkomstig uit Polen – heeft hij een notarispraktijk in Tiel waar hij veel cliënten uit Polen ontvangt. ‘Het belangrijkste verschil is het aanzien van de notaris’, vult Mach hem aan. ‘Polen is wat dat betreft nog wat traditioneler. Daar is het heel wat als je naar het kantoor van de notaris gaat. Hier wordt de notaris als een normaal iemand gezien.’ Een ander verschil is dat cliënten in Polen sneller naar de rechter stappen. Niet om de notaris aan te klagen, maar vanwege een geschil. ‘De notaris heeft beperkte mogelijkheden als het gaat om de verklaring van erfrecht’, legt Mach uit. ‘Als een van de erfgenamen niet mee wil werken, dan wordt de zaak voortgezet bij de rechtbank. In Nederland doet de notaris bijna alles. Ze willen er in Polen nu

De verkoop van onroerend goed is in Polen een politiek gebonden thema

ook naar toe om verwerpen en beneficiair aanvaarden via de notaris te laten lopen.’

NALATENSCHAPPEN

Waar Kok en Mach het meest te maken mee krijgen zijn nalatenschappen. ‘Vanwege het overlijden van een familielid in Polen hebben wij regelmatig contact met notarissen aldaar’, begint Kok. ‘Om een erfenis te verwerpen of beneficiair te aanvaarden moeten wij een verklaring naar de Poolse rechtbank sturen’, vult Mach aan. Het document, ondertekend door de Poolse familieleden in Nederland, moet worden voorzien van een apostille, vervolgt Kok. ‘Inmiddels weten we aan welke vormvereisten de documenten moeten voldoen, zodat ze door de rechtbank worden geaccepteerd.’

BENEFICIAIR AANVAARDEN

Anders dan in Nederland is het in Polen niet verplicht om testamenten te registreren. Daarnaast zijn er ook holografische testamenten die op het laatste moment gemaakt kunnen zijn. Nabestaanden hebben slechts een half jaar de tijd om te melden dat ze weten dat er een testament is en om deze te verwerpen of te aanvaarden. Mach: ‘Als dat niet gebeurt, omdat ze bijvoorbeeld niets over het overlijden gehoord hebben, wordt automatisch gekozen voor beneficiair aanvaarden. Behalve als het om minderjarige nabestaanden gaat. Voor hen beslist de rechter of de erfenis wordt aanvaard of niet.’

Aan het automatisch beneficiair aanvaarden kunnen ook nadelen kleven, vertelt Kok. ‘Op het moment dat de boedel onverkoopt blijkt, zijn de erfgenamen toch aansprakelijk. Bijvoorbeeld als een huis niet wordt verkocht, kunnen schuldeisers op andere boedel beslag leggen.’

PROBLEMEN

Wat vaak gebeurt, is dat Polen voor werk tijdelijk in Nederland komen wonen. ‘Ze komen bijvoorbeeld hier in de Betuwe in de fruitteelt werken’, legt Kok uit. ‘Ze denken dat het tijdelijk is, maar vaak blijven ze toch hier wonen. Bijvoorbeeld met een Nederlandse partner. En dat kan problemen opleveren. In Nederland bestaat een samenlevingscontract, in Polen niet. Zo’n contract wordt daar ook niet geaccepteerd. Als er bijvoorbeeld een verblijfsbeding in staat, waarbij het gezamenlijke vermogen naar de langstlevende gaat, is het maar de vraag of dat ook voor het Poolse vermogen geldt. Daarom adviseren wij vaak om zowel in Nederland als in Polen een testament op te laten maken, ten aanzien van het vermogen in beide landen.’

Niet alleen bij een samenlevingscontract is het oppassen geblazen, ook bij een huwelijk moet het een en ander geregeld worden als er nog belangen zijn in Polen. Mach: ‘Als je in Nederland trouwt, zorg er dan voor dat je het huwelijk ook in Polen registreert. Anders ben je volgens het Poolse recht niet getrouwd. Zo gebeurde het dat een Pool, die in Nederland was getrouwd, kwam te overlijden. Omdat zijn huwelijk in Polen niet kenbaar was, erfden in eerste instantie zijn ouders en niet zijn partner. Andersom geldt: als je onder huwelijkse voorwaarden in Polen bent getrouwd, zijn die in Nederland niet bekend of aantoonbaar.’

ONROEREND GOED

Kok en Mach constateren dat Poolse stellen steeds vaker in Nederland een huis kopen. ‘Een groeiende groep besluit hier te blijven en ook daarvoor te investeren in een eigen woning. Sinds Polen in de EU zit, is dat ook gemakkelijker geworden. Wij helpen ze bij het traject om een huis te kopen en een hypotheek af te sluiten. Bij andere kantoren is er vaak een taalprobleem, daarom komen ze vaak voor advies bij ons terecht.’ ‘Cliënten die in Polen een bv willen oprichten, verwijzen we door naar de Poolse notaris’, vertelt Kok. De regels voor oprichting zijn hetzelfde als in Nederland. Het lastigste is de identificatie, want daarvoor moet de oprichter zelf naar Polen afreizen. Wil de oprichter ook

onroerend goed kopen, dan gaat dat al een stuk lastiger, licht Mach toe. ‘Voor alles boven de 1 hectare moet toestemming komen van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De verkoop van onroerend goed is in Polen een politiek gebonden thema. Vaak wordt gedacht: we hebben honderd jaar voor onze aarde gevochten, en nu verkopen we het aan buitenlanders. Dat ligt heel gevoelig.’ Maar voor alles is een oplossing: wanneer er een Pool in de directie van de bv zit, is de aankoop van onroerend goed geen probleem. ‘Een andere kwestie is agrarisch land. Zelfs voor de Polen zelf gaat de aankoop gepaard met veel beperkingen.’ ■

POLEN

Inwoners: 38,5 miljoen
Oppervlakte: 311.888 km²

Aantal notarissen: 3.446 (2017)
Notarissen per 100.000 inwoners: 8,95
Aantal kandidaat-notarissen: 825 (2017)
Aantal notariskantoren: 2.773 (2017)
Opleiding: Een master rechten, waarna een postdoctorale opleiding van drie jaar volgt tot kandidaat-notaris. Na zes jaar werkervaring mogen kandidaten een speciaal examen doen, waarna ze door de Minister van Justitie tot notaris worden benoemd.
Pensioenleeftijd: 70 jaar

Tot 2012 waren de tarieven niet vrij. Vanaf dat jaar mogen notarissen binnen bepaalde kaders zelf het tarief bepalen. Overigens betalen cliënten in Polen niet voor advies: ze krijgen alleen een factuur voor een concrete akte.

Wie erft het familiehuusje?

Mama heeft een schattig buitenhuisje. Laatst vertelde ze mij dat ik het krijg als zij er niet meer is. Maar kan dat zo maar? Mijn broer en zus hebben er toch ook recht op? Onze notaris heeft moeder geholpen om haar wensen heel precies in haar testament vast te leggen. Met aandacht voor ieders belangen en rechten. En dus zonder scheve gezichten straks binnen de familie.

Lees meer op:
[www.notaris.nl/
testament](http://www.notaris.nl/testament)

Je regelt het bij de notaris

Stigma

Het is 5 oktober rond half 10 in de ochtend en ik stap uit op Rotterdam Centraal Station. Ik loop naar de taxistandplaats om de pendelbus naar de Van Nelle Fabriek te nemen, maar die blijkt niet meer te gaan. Samen met twee Amsterdamse vrouwelijke collega's neem ik dan maar een taxi. We stappen in en vragen de chauffeur ons naar de locatie te brengen waar vandaag het grote feest met al onze vrienden zal plaatsvinden. De taxichauffeur vraagt ons wat voor event er is, want hij heeft meer mensen naar de Van Nelle Fabriek gebracht. We vertellen met gepaste trots over ons jubileum. 'Zijn jullie notarissen?', vraagt de beste man. Na onze bevestiging neemt hij niet te veel tijd om te zeggen: 'Oh, jullie verdienen heel veel geld hè?!' Ok, daar gaan we weer ...

ANDERE BOEG

Ik heb geen zin om deze discussie aan te gaan en gooi het over een andere boeg. Ik vertel hem dat ons werk vooral heel leuk en afwisselend is. Hij neemt er geen genoegen mee en is niet voornemens om afstand te nemen van zijn stelling. Hij voegt er zelfs aan toe dat het een kwestie

'Oh, jullie verdienen heel veel geld hè?!'

is van elke keer hetzelfde document maken en dat het dus gemakkelijk en saai is. Ik nodig hem uit om een dagje mee te lopen (gaat hij toch niet doen) en ik vertel hem dat hij dan verbaasd zal zijn te zien wat er allemaal bij komt kijken en dat er ook best hard gewerkt wordt. Hij knikt alsof hij wil zeggen: het zal allemaal wel. Om het gesprek een andere en positievere wending te geven, vraag ik hoe lang hij al als chauffeur werkt en of hij uit Rotterdam komt. Dan komt hij helemaal los. Hij vertelt enthousiast over Rotterdam (met name de wijk Feijenoord) waar hij al jaren woont en over zijn zoon die voetbalt. Zelf is hij ook actief supporter van Feyenoord en het gesprek lijkt zowaar gezellig te worden.

LIEVER EEN BIER

Als we er bijna zijn, merkt hij op dat er veel politie op de been is. In een laatste poging hem enthousiast te maken over ons vak en het congres waar we naartoe op weg zijn, vertel ik hem over het bezoek

van onze koning. Ik vraag of hij de koning weleens heeft ontmoet (dat was niet het geval) en ik merk op dat als hij nog even blijft wachten, hij de koning dan mogelijk voorbij ziet komen. Dat zou toch leuk zijn?! 'Nee hoor', zegt hij, 'lijkt mij helemaal niks. Ik ga liever een bier drinken met mijn vrienden.' (Ik mag hopen dat hij niet op dat tijdstip bedoelde.) Ik geef het op, deze kerel ga ik niet mee krijgen, we betalen de taxi en lopen richting de roze looper. 'We hebben nog wel wat stigma's van ons af te schudden, vrees ik', zeg ik zuchtend tegen mijn collega's en ze knikken instemmend. Misschien moeten we het in de groep gooien vandaag (onder het genot van een biertje natuurlijk). ■

Cindy van Liempdt,
interim kandidaat-notaris

A full-length portrait of a middle-aged man with a beard and mustache, balding on top. He is wearing a dark navy blue blazer over a blue button-down vest and a white collared shirt. He is also wearing dark blue jeans and brown leather dress shoes. He stands with his hands clasped in front of him, looking directly at the camera. The background is a solid, vibrant green.

‘Je kantoor runnen
is belangrijk,
maar er is meer’

‘We zijn lokale notarissen, maar samen groot genoeg om ook grote zaken te behandelen’

Notaris Dick Timmerman voelt zich Zwollenaar, nu hij er een kwart eeuw woont en werkt. Hij is daar actief in verschillende stichtingen, want een notaris moet maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen, vindt hij.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

Op een herfstachtige namiddag, een kleine tien jaar geleden, vroeg Gaston Sporre, sportbestuurder en erevoorzitter van PEC Zwolle, of ik deel wilde uitmaken van het bestuur van Stichting Nazorgcentrum IntermeZZo. Het initiatief voor dit centrum voor mensen met kanker en hun naasten kwam vanuit het Oncologisch centrum van het Isala Ziekenhuis in Zwolle. Die directe verbondenheid met het ziekenhuis maakt IntermeZZo tot een bijzonder nazorgcentrum, want specialisten en verpleegkundigen verwijzen patiënten rechtstreeks door. De patiënten vinden dit erg prettig. Sporre werd voorzitter van het bestuur en ik ben secretaris. IntermeZZo helpt mensen met de diagnose kanker de regie in hun leven terug te vinden. Kanker komt helaas veel voor. Iedereen kent wel iemand die het heeft, of heeft gehad. Wie de diagnose kanker krijgt, komt in een medische molen terecht. Daar gaat een patiënt volledig in op, en zijn of haar gezin ook.’

NETWERK

‘Bij IntermeZZo kunnen mensen uit de sleur van dat ziekteproces komen. Er zijn allerlei activiteiten. Ontspanning, door massage of yoga, en cursussen, van sportief tot creatief. Verder geeft IntermeZZo voorlichting en zijn er gespreksgroepen. Maar mensen kunnen ook gewoon binnenlopen voor een praatje met een van de vrijwilligers, die allemaal speciaal zijn opgeleid. Sinds september heeft IntermeZZo een nieuwe tak: KindermeZZo, speciaal voor kinderen van wie een van de gezinsleden kanker heeft. Want dat heeft een grote impact op kinderen. Onderwijsminister Arie Slob heeft KindermeZZo op 15 september

geopend met een kidsfestival. IntermeZZo doet buitengewoon goed werk. Het centrum is gegroeid van een paar honderd bezoekers in het eerste jaar naar zo’n 4.500 bezoekers vorig jaar. Het draait volledig op sponsoring en giften. Als notaris heb ik een groot netwerk, dat ik graag inzet voor IntermeZZo.’

RONALD MCDONALD HUIS

‘Als notaris heb je je kantoor te runnen, maar er is meer. Je moet ook je maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Dat hoort wat mij betreft bij het vak. Voor mij houdt die maatschappelijke verantwoordelijkheid in dat ik mij inzet voor goede doelen waar ik affiniteit mee heb. Naast IntermeZZo ben ik ook betrokken bij het Ronald McDonald Huis, waar familieleden van zieke kinderen kunnen verblijven om in de buurt van hun kind in het ziekenhuis te zijn. Ook het Ronald McDonald Huis draait volledig op sponsoring en giften. Er zijn elk jaar vier grote events, waaronder een golfdag met een diner en soms een veiling. Ik ben lid van de Ronald McDonald Business Breakfast Club. Zo eens in de zes weken ontbijten we samen op locatie bij het bedrijf van een van de leden. We beginnen om acht uur. Een praatje, een ontbijtje, en om negen uur gaat iedereen zijns weegs. Om half tien zit je weer aan je bureau. Er is een grote opkomst, meestal zijn er 120 à 130 leden aanwezig. De opbrengst gaat volledig naar het Ronald McDonald Huis. Ons kantoor zit aan de Eekwal, in het centrum van Zwolle. Met drie andere bedrijven in de straat hebben wij een ontbijt in de tuin van een van de leden georganiseerd, waar iemand van het Historisch Centrum Overijssel kwam vertellen over de ontwikkeling

van de Eekwal van de middeleeuwen tot nu. Het voelt goed om betrokken te zijn bij het Ronald McDonald Huis.’

VESTIGINGEN

‘In 2006 startte ik samen met notaris Peter Fijn Het Notarieel in Zwolle, de stad waar ik sinds 1993 in het notariaat werk. Inmiddels heeft Het Notarieel vijf vestigingen: in Zwolle, Deventer, Kampen, Rijssen-Holtten, en sinds kort Meppel. Onafhankelijkheid, onpartijdigheid, kwaliteit en klantvriendelijkheid hebben wij hoog in het vaandel staan. Door onze omvang kunnen we strikt in secties werken en dat werkt heel prettig. Cliënten hebben altijd te maken met een medewerker die gespecialiseerd is in één rechtsgebied. We zijn lokale notarissen, maar samen groot genoeg om ook grote zaken te behandelen. Onze dienstverlening is daardoor heel breed.’

ZWOLLENAAR

‘Na vijftienvintig jaar wonen en werken in Zwolle voel ik me een echte Zwollenaar, hoewel ik er niet geboren en getogen ben. Zwolle is een oude Hanzestad met een prachtige historische binnenstad. Ons kantoor ligt daar en ik woon ook in de binnenstad. Ik ben fan van PEC Zwolle en ga naar alle thuiswedstrijden. Ook daar ben ik lid van de businessclub. Verder golf ik graag. Dat doe ik nu al een hele tijd en ik ben verslaafd geraakt aan het spelletje. Elke zondagochtend stap ik rond kwart voor acht met de golfas op mijn rug op de scooter. Tien minuten later sta ik op de *driving range* om in te slaan. Om half negen slaan mijn golfmaatjes en ik af. Weer of geen weer. Het mooiste moment van de dag. Je ziet de natuur ontwaken, je hoort de vogels, je ziet een ree of een buizerd. Na afloop drinken we een kop koffie en dan rap naar huis, naar de warmte van mijn gezin. Die zondagochtend is een rustmoment in de hectiek van de week.’ ■

Orde bewaken tijdens de ruzie-AVA

VON

Als binnen een vennootschap een conflict op de loer ligt, kan een algemene vergadering van aandeelhouders in een slagveld veranderen. Juist dan is het belangrijk dat iemand de orde en procedures bewaakt. De notaris is daarvoor de aangewezen persoon, bepleit VON-voorzitter Laurens Kelterman.

| TEKST Peter Steeman

De aanwezigheid van een notaris bij een algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) is niet vanzelfsprekend. In de wet staat dat een notaris aanwezig kan zijn om de notulen vast te leggen in een notarieel procesverbaal. Het is de vrijheid van het bestuur om een notaris voor het begeleiden van de AVA in te schakelen. Grote beursgenoteerde ondernemingen doen vaker een beroep op een notaris om de vergadering bij te wonen dan kleine bv's. Ten onrechte, vindt Kelterman. 'Als notaris ken je de spelregels. Daardoor kan je erop toezien dat de procedures goed gevolgd worden. Is iedereen wel uitgenodigd? Soms zijn er naast de aandeelhouders ook certificaathouders of pandhouders met vergaderrecht. Wordt de aanmeldings- en toelatingsprocedure juist toegepast? Wat doe je wanneer een aandeelhouder zich op de vergadering laat vertegenwoordigen door een gevolmachtigde die als bewijs van

'Als notaris ken je de spelregels'

zijn volmacht een bierviltje bij zich heeft waarop staat "Jan mag komen"? Vaak is in de statuten omschreven aan welke criteria een volmacht moet voldoen. Zolang er geen conflicten sluimeren, luistert het niet zo nauw, maar wanneer de verhoudingen op scherp staan, heeft een kleine afwijking van de procedure al gevolgen voor de besluitvorming. Als niet alle formaliteiten zijn gevolgd, is een stemming soms zelfs ongeldig. Al het werk dat in de AVA is geïnvesteerd, is dan voor niets geweest.'

WANORDELIJK

Wanneer is er sprake van een ruzie-AVA? 'Er kunnen uiteenlopende aanleidingen zijn. Bijvoorbeeld een geplande fusie, maar ook vaak persoonlijke motieven van aandeelhouders die met elkaar botsen. Dan is er behoefte aan iemand die de vergaderorde bewaakt. Niet alleen hebben de notulen wanneer ze zijn opgemaakt door een notaris meer bewijskracht. Zijn aanwezigheid tijdens de AVA kan ook veel onrust wegnemen. Als er bijvoorbeeld wordt gestemd door de aandeelhouders met gesloten briefjes moet er niet door een aandeelhouder geroepen worden dat hij voor is. Ook als er gebruik wordt gemaakt van stemkastjes is

het beter om de uitslag eerst door een notaris te laten bekijken. Wanneer je de uitslag direct op een scherm projecteert en er blijken bij nader inzien twee stemmen ongeldig, zorgt dat voor een wanordelijke situatie.'

VOORSPRONG

Een paar keer per jaar begeleidt Kelterman zelf een AVA. 'Het is ontzettend leuk om te doen, maar je moet het wel goed voorbereiden. Je leest vooraf de statuten, de aandeelhoudersovereenkomst, de voorafgaande correspondentie, de ingebrachte stukken en je hebt een voorgesprek met degene door wie je bent ingeschakeld. Dat is meestal een van de bestuurders. Je wilt weten wat er speelt, wat de verwachtingen van de AVA zijn. Soms staat er een fusie op het programma. Tijdens de AVA heb je een toegevoegde waarde wanneer een onduidelijke situatie dreigt te ontstaan. Dat gebeurt bijvoorbeeld wanneer een aandeelhouder nieuwe informatie aandraagt die niet op de agenda staat. Wanneer een statutenwijziging is aangekondigd om aandelen om te zetten in een ander soort aandelen en iemand stelt voor om tegelijkertijd het winstrecht te verhogen, is het de vraag of dat nog binnen de orde van de agenda valt. Een voorzitter wordt daardoor overvallen. Op zo'n moment heb je als notaris een toegevoegde waarde. Je hebt een voorsprong in kennis en je bent onafhankelijk. Je kijkt met welk bericht de aandeelhouders zijn opgeroepen. Toetst het aan de jurisprudentie. Op zo'n moment kun je een sparringpartner zijn van de voorzitter.' ■

Congres over ruzie-AVA

In 2019 zal de VON een minicongres wijden aan de ruzie-AVA. Daarin wordt onder meer aandacht geschonken aan de oproep tot een algemene vergadering, de agenda, het vergaderrecht van anderen dan aandeelhouders, de toegang tot de vergadering, de acties in een vergadering, het stemmen en het beroep op nietigheden en het herstel van fouten.

VERENIGINGSNIEUWS

EPN

EPN bestaat in 2019 twintig jaar

De voorbereidingen voor een feestelijk lustrumjaar zijn tijdens de laatste drukke maanden van 2018 in volle gang. Volgend jaar bestaat de EPN namelijk twintig jaar. Op donderdag 26 september vindt het EPN Lustrum Congres plaats met als thema 'De ondernemer'. Er komen aansprekende sprekers vanuit het notariaat, maar ook van daarbuiten. De voorzitter van MKB Nederland, Jacco Vonhof, is er hier een van. Dit lustrum zal samen met andere adviseurs op gebied van estate planning gevierd worden, zoals erfrechtadvocaten, fiscalisten, accountants en financieel planners. Noteert u de datum alvast.

VASN

Bedrijfsoverdracht bij overlijden

De VASN-cursus 'Bedrijfsoverdracht (bij overlijden)' vond plaats op dinsdag 6 november. Na de algemene ledenvergadering, waarin de begroting voor 2019 werd vastgesteld, begon de cursus. Het thema daarvoor was gekozen in het kader van het jaarthema 'de stoppende boer'. Met het grote aantal bedrijfsovernames of bedrijfsbeëindigingen heeft de agrarisch notaris veel met bedrijfsoverdrachten te maken. Aan de hand van een praktijkcasus genaamd 'Romantiek en drama op het boerenbedrijf' informeerde Jeroen Boele (fiscaal jurist bij Alfa Accountants en Adviseur) de deelnemers over de fiscale aandachtspunten en actualiteiten. Vervolgens besprak Tea Mellema-Kranenburg

(notaris bij Verhees Notarissen) de diverse aandachtspunten uit de praktijkcasus die bij het afwickelen van een nalatenschap, het opstellen van testamenten en huwelijkse voorwaarden – alles na een bedrijfsovername – een rol kunnen spelen. Met ruim 75 deelnemers was de opkomst hoog.

VON

WONO Symposium in Amsterdam

Het vijfde symposium van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek (Notarieel) Ondernemingsrecht (WONO) is op vrijdagmiddag 25 januari. Net als dit jaar stelt de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap haar faciliteiten beschikbaar voor het symposium. Tijdens de bijeenkomst presenteren promovendi enkele aspecten van hun verschillende onderzoeken op het gebied van ondernemingsrecht. Het tweede deel van de middag gaat over blockchain in het ondernemingsrecht.

CURSUSSEN

EPN

ALV

21 mei 2019

Lustrum Congres

26 september 2019

NRS

NRS zet samenwerking met ASRE voort

De NRS streeft ernaar dat haar leden naast hun vakinhoudelijke kennis ook verstand hebben van 'aanpalende disciplines' waar de register-goedspecialist mee te maken krijgt. In dat kader organiseerde de vereniging afgelopen september een studiedag bij de Amsterdam School of Real Estate (ASRE). Deze samenwerking is inmiddels geëvalueerd en de evaluatie leidt ertoe dat de samenwerking wordt voortgezet. In 2019 zal er opnieuw een studiedag georganiseerd worden. Daarvoor zullen naast de leden van de NRS ook geïnteresseerde kantoorgenoten worden uitgenodigd.

FRANKE
notaris
www.Frankenotaris.nl

Notariskantoor Franke is een notariskantoor gevestigd in het centrum van de gemeente Westland. Het team bestaat uit circa 15 medewerkers waaronder een notaris en een kandidaat – notaris. Het kantoor biedt een complete en uitgebreide dienstverlening op notarieel gebied. Ter versterking van dit team is Wouters Adviesbureau voor Personeel en Organisatie op zoek naar een:

KANDIDAAT – NOTARIS (full time of parttime)

De functieomschrijving:

Door de hoge ondernemersdichtheid is het cliëntenbestand van deze praktijk erg divers. De nieuwe kandidaat – notaris komt daarom in aanvang te werken in de algemene praktijk en zal als rechterhand van de notaris gaan fungeren. Van belang is dat u zich wilt verdiepen in de verschillende rechtsgebieden, waaronder het ondernemingsrecht, het registergoederenrecht en het familierecht. Kandidaten moeten bij voorkeur beschikken over enige relevante ervaring en een groot verantwoordelijkheidsbesef. De arbeidsvoorwaarden voor deze baan zijn zonder meer uitstekend.

Ook degenen die belangstelling hebben voor een parttime functie worden uitgenodigd om te reageren. Kandidaten die zich herkennen in de bovengenoemde functie worden uitgenodigd te reageren bij Wouters adviesbureau voor personeel en organisatie, t.a.v. de heer J.B.M. Wouters, Mariëndijk 41, 2675 SX Honselersdijk. Voor telefonische informatie kunt u, ook na kantooruren, terecht onder nummer 06-51635581. Email: info@woutersadviesbureau.nl

Van fouten leren

De verwachtingen die de maatschappij van de notaris heeft, zijn de afgelopen jaren fors toegenomen. Het begrip poortwachter is inmiddels ook door de beroepsgroep omarmd. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft haar positie bij fraudepreventie in een notitie vastgelegd, na consultatie met achterban en stakeholders.

ONDERMIJNING

Waar de maatschappij aan het einde van de vorige eeuw zich louter leek bezig te houden met de zaligheden van meer marktwerking, is twintig jaar later duidelijk dat die blik veel te eenzijdig was. In onze tijd gaat het vooral over ondermijning. Doordat criminelen gebruikmaken van diensten van de bovenwereld, raken onder- en bovenwereld met elkaar verweven. De druk van de onderwereld neemt toe, normen vervagen en het gevoel van veiligheid en leefbaarheid neemt af. Niet raar dus dat de druk op poortwachters zoals banken, accountants en notarissen toeneemt.

BEWUSTWORDING

Voor notarissen is die druk goed merkbaar, zowel in de houding van de interne kwaliteitsauditor (KNB) als de externe toezichthouder (Bureau Financieel Toezicht). Het is logisch dat deze instanties de gewijzigde verwachtingen eerder hebben verwerkt in de uitoefening van hun rol, dan de beroepsbeoefenaar zelf. Maar met alle aandacht in de afgelopen twee jaar voor ethiek, fraudepreventie en onze poortwachtersrol is al veel gedaan aan bewustwording op deze thema's. Wat mij betreft blijven ze hoog op onze agenda staan, ook de komende jaren.

WEINIG KLACHTEN GEGROND

Ondertussen is het notariaat druk met het werk dat vanuit diezelfde maatschappij op hen afkomt. De vraag is groot, zowel naar diensten als naar goed personeel. Samen zijn we dit jaar goed voor zo'n 1,6 miljoen akten. Als het aantal gegronde klachten een graadmeter is voor de kwaliteit, dan doen we het goed. Vorig jaar oordeelde de tuchtrechter slechts in 75 van de 457 afgedane zaken dat de klacht gegrond was. Elke klacht is er een te veel, maar we leven nu eenmaal in een wereld met een fors toegenomen klaagcultuur.

LEREND VERMOGEN

Speelt het notariaat voldoende snel in op de toegenomen verwachtingen in de veranderde wereld? Leert de notaris voldoende snel van zijn fouten? Belangrijk voor het lerend vermogen is de cultuur. Voor onze kinderen vinden we dat het goed is om fouten te maken. Fouten maken is menselijk en je leert ervan. Het gaat erom dat je je niet voor de tweede keer aan dezelfde steen stoot, want dat is dom. Daarom is het streven naar bewustwording over onze rol als poortwachter zo belangrijk. Het notariaat kan beter worden, als we fouten durven te omhelzen als waardevolle leerprocessen. De angst voor het maken van fouten is voor dat proces echter fnuikend.

ANGST

Toch is het angst wat ik de laatste tijd bespeur. Als een eerste gemaakte fout, bijvoorbeeld een niet voldoende onderzoek naar de klant of een onjuiste inschatting van de transactie, al leidt tot de constatering van een wetsovertreding, een klacht en dus een verplichte beoordeling van de tuchtrechter, wat is dan daarvan het gevolg? Is het vreemd dat een lerende notaris dat ervaart als een onnodige tik op de vingers? En dat hij zijn handelen zich in het vervolg met name door defensieve overwegingen zal laten bepalen? Dat uitgangspunt is voor de directeur van een bv niet in het maatschappelijk belang, zo oordeelde de rechter laatst. Voor de notaris als belangrijke schakel in het maatschappelijk verkeer geldt wat mij betreft exact hetzelfde.

AANTREKKELIJK

Net als bij elk ander bedrijf is het voor de toekomst van het notariaat van belang dat de jonge generatie leert dat fouten maken niet desastreus hoeft te zijn voor je carrière. Fouten moeten worden besproken in plaats van verzwegen uit angst voor de gevolgen. Het doel moet zijn de strengere norm te bespreken en de wijze waarop die in de toekomst (nog) beter geïmplementeerd kan worden in ons handelen. Van die bespreking zal geleerd worden en alleen zo kan het kantoor zich aanpassen en ontwikkelen. Wat mij betreft, zal zowel het interne als het externe toezicht op deze vorm van leren gericht moeten zijn. Alleen dan is het notariaat aantrekkelijk genoeg om de juiste mensen te behouden en aan te trekken. Zowel de KNB en het BFT hebben hierin een grote verantwoordelijkheid. Laten we die samen nemen. ■

Nick van Buitenen | VOORZITTER KNB

BFT publiceert nieuwe specifieke leidraad Wwft

Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) heeft de *Specifieke leidraad naleving Wwft voor het notariaat aangepast*. Dit in verband met de inwerkingtreding van de nieuwe Wwft op 25 juli. In de nieuwe leidraad wordt aandacht besteed aan het identificeren van de UBO, risicobeleid en risicomangement en de compliance- en auditfunctie.

Met de komst van de nieuwe Wwft wordt ieder kantoor verplicht een eigen risicobeleid op te stellen, afgestemd op de aard en omvang van het kantoor. Kantoren moeten kunnen aantonen dat zij hun cliënten en de gevraagde transacties toetsen op de risicogevoeligheid voor witwassen en terrorismefinanciering die bij het type cliënt en het type transacties hoort. Cliënten en transacties moeten hiervoor worden ingedeeld in risicocategorieën, op grond van indicatoren. Het risicoprofiel is bepalend voor de diepgang van het onderzoek.

IDENTIFICEREN VAN DE UBO

Het UBO-begrip wordt uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit Wwft. Nieuw is dat alle juridische entiteiten ten minste een of meer UBO's moeten hebben. In gevallen waarin het onmogelijk is een natuurlijke persoon aan te duiden die de uiteindelijke eigendom of de uiteindelijke zeggenschap in een juridische entiteit heeft, wordt het hoger leidinggevend personeel als UBO aangemerkt: de zogenoemde pseudo-UBO. De leidraad geeft door middel van voorbeelden een nadere handreiking hoe om te gaan met het vaststellen van de UBO bij de verschillende rechtsvormen.

Meer informatie: KNB, Corrie Heck, c.heck@knb.nl, 070 3307158

Maarten Meijer vertegenwoordigt KNB bij Raad van Notarissen in Europa

Maarten Meijer is door het bestuur benoemd tot vertegenwoordiger van de KNB bij de Raad van Notarissen in Europa, de CNUE. De benoeming gaat in op 1 januari 2019 en geldt voor een jaar. Meijer zal de KNB vertegenwoordigen in de algemene vergadering en in het bestuur van de CNUE.

Maarten Meijer, notaris te Amsterdam, is onder meer ringvoorzitter geweest in zijn eigen arrondissement en is internationaal georiënteerd. Hij is voor Nederland al jaren actief lid van de UINL, een wereldwijde organisatie voor notarissen. Als KNB-vertegenwoordiger bij de CNUE volgt hij Geertjan Sarneel op.

Meer informatie: KNB, Lineke Minkjan, l.minkjan@knb.nl, 070 330724

Notarissen en artsen in gesprek over hun rol bij wilsverklaringen

Notarissen moeten cliënten wijzen op de noodzaak wilsverklaringen ook te bespreken met de behandelend arts. Dit was een van de thema's van acht bijeenkomsten over de rol van de arts en notaris bij de totstandkoming van wilsverklaringen. De laatste was eind oktober in Bergen op Zoom. Artsen zien ook het belang van het goed vastleggen van zaken.

De bijeenkomsten werden georganiseerd door Artsenfederatie KNMG en de KNB. Bij elke ontmoeting waren zo'n honderd artsen en veertig tot zestig notarissen aanwezig. Met de bijeenkomsten willen de beroepsorganisaties komen tot een effectieve wilsverklaring en een goed proces daarnaartoe. Het uitgangspunt daarbij is dat de wensen van de cliënt of patiënt centraal staan. Daarin hebben zowel artsen als notarissen een rol.

Meer informatie: KNB, Madeleine Hillen, m.hillen@knb.nl

Modelovereenkomsten voor zzp'ers

De KNB heeft in overleg met de Belastingdienst twee modelovereenkomsten opgesteld die gebruikt kunnen worden voor de tijdelijke inhuur van kandidaat-notarissen. Deze overeenkomsten leggen duidelijk vast welke relatie de zzp'er en het notariskantoor met elkaar aangaan.

Het eerste model (kandidaat-notarissen bij tijdelijke afwezigheid) heeft betrekking op een

opdracht die wordt uitgevoerd om notariskantoren te ondersteunen in geval van afwezigheid van een medewerker voor een bepaalde periode. Daarbij verricht de opdrachtnemer voor het notariskantoor tijdelijk, gedurende maximaal drie maanden, duidelijk afgebakende werkzaamheden. Een tweede model (kandidaat-notarissen met specifieke kennis/expertise of project) heeft betrekking op een specifieke opdracht waarvoor notariële expertise en/of juridische kennis nodig is die de opdrachtgever niet of onvoldoende in huis heeft of op een project waarvoor tijdelijk ondersteuning met specialistische kennis nodig is. Beide modellen zijn te vinden op NotarisNet bij de modellen Praktijkuitoefening onder Overeenkomsten DBA.

Meer informatie: KNB, Nynke Janssen, n.janssen@knb.nl, 070 3307155

Een stukje geschiedenis

De notaris in de kunst

Schilderijen, tekeningen en glas-in-lood: de notaris is de afgelopen 175 jaar in heel wat kunstzinnige vormen vereeuwigd. Van statige portretten tot spotprenten, en van realistische tafereelen tot afbeeldingen waarin alle clichés over notarissen worden bevestigd. Een volledig beeld van alle kunstvormen laten zien, is onmogelijk, vandaar deze kleine bloemlezing.

TEKST Martijn Rip | BEELD Collectie Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap, fotografie Anne Roos

De opening van het testament, houtgravure, 1888

Deze afbeelding verscheen in 1888 in het tijdschrift *De Huisvriend*. Het is een kopie, het origineel is afkomstig uit Duitsland. De gravure toont de nabestaanden van een overleden baron. Vrijwel iedereen is teleurgesteld. Zo ook het meisje in het midden: zij had liever een pop gehad. Haar oma is als enige opgelucht: haar vroegere minnaar heeft haar kleinkind universeel erfgenaam gemaakt.

In het notariskantoor, litho, 1851

Tijdens zijn studie in Leiden maakte Alexander Ver Huell enkele bundels met humoristische schetsen. Deze afbeelding van een man in het notariskantoor komt uit *Vier boeken in het leven: schetsen uit de portefeuille van Alexander V.H.* Ver Huell zou later jurist worden en promoveren op stellingen.

Het testament, olieverf op doek, circa 1900

Betsy Repelius zette waarschijnlijk haar neef, die notaris in Amsterdam was, op het doek.

Werkkamer van notaris C.J.G. de Booy, pentekening, na 1901

Notaris De Booy was eerst notaris in Beverwijk (1852-1857) en later in Haarlem (1857-1889). Na zijn overlijden in 1901 maakte zijn dochter Adrienne Johanna de Booy deze tekening van de werkkamer van haar vader in de Grote Houtstraat te Haarlem.

Als notaris bekend en knap, regelt hij menig nalatenschap, krijttekening, 1915

Vanwege het 25-jarig jubileum van zijn promotie kreeg notaris De Lier uit Den Haag in 1915 een map met negen tekeningen, vervaardigd door Max Alexander Alandt. Hier wordt De Lier afgebeeld als notaris van een kunstenaar die miskend en doodarm sterft.

Als notaris bekend en knap
Regelt hij menig nalatenschap -

Herinnering aan het 25-jarig ambtsjubileum van E.Th. Scheltinga Koopman, olieverf op doek, 1947
Vanwege zijn 25-jarig ambtsjubileum ontving de Amsterdamse notaris Scheltinga Koopman dit schilderij. Het is gemaakt door zijn zoon en bestaat uit een collage van documenten en een afbeelding van de Montelbaantoren.

Justitia, gebrandschilderd glas-in-lood, 1930
Notaris Pieter Scheffelaar Klots vroeg Joep Nicolas in 1930 om de vier boogvormige bovenramen van zijn kantoor te decoreren. Nicolas verbeelde daarop de vier notariële kernbegrippen met een knipoog. Op 'Justitia' gaat het om het afwegen van belangen. Dat zou moeten gebeuren zonder aanzien des persoons, maar Vrouwe Justitia kijkt van onder haar blinddoek neer op de notaris. Die weegt een opgerold document af tegen een geldbuidel.

Aan mijn kat een miljoen, rasterdruk, circa 1960
Spotprent van een anonieme tekenaar.

Pepernoten, drukwerk, 1950
Herdruk van een beeldverhaal over het verloop van de carrière van een kandidaat-notaris. Het verscheen oorspronkelijk vanwege het 75-jarig bestaan van het Broederschap der Candidaat-Notarissen. In de jaren vijftig van de vorige eeuw sierde de prent menig notariële wachtkamer.

Oproep De notaris van nu in de kunst

Het beeld van de notaris dat naar voren komt in de kunst op deze pagina's is dat van een wat oudere man, die deftig gekleed zijn cliënten ontvangt aan zijn notenhouten bureau. Oftewel, het clichébeeld van de notaris. Maar de tijden zijn veranderd. Steeds vaker is de notaris een vlotte jonge vrouw die in een

modern kantoor werkt in een digitale omgeving. Van de notaris van nu zijn maar weinig kunstwerken bekend. Tijd om daar, nu het 175-jarig jubileum zijn einde nadert, verandering in te brengen!

De redactie van *Notariaat Magazine* is op zoek naar kunstwerken die het notariaat anno 2018 verbeelden. Dat kunnen tekeningen, schilderijen

of beeldhouwwerken zijn, of misschien wel iets heel anders. Alles is toegestaan. Zelfgemaakt (levert uiteraard bonuspunten op!) of zelf gevonden. Maak een goede foto van het kunstwerk en mail deze uiterlijk 13 februari 2019 naar jubileum@knb.nl. De mooiste kunstwerken krijgen een plekje in het volgende *Notariaat Magazine* en de drie beste inzenders krijgen een culturele prijs.

Het bestuur van de KNB zoekt:

Bestuurslid/penningmeester

Taakomschrijving penningmeester*

De penningmeester is verantwoordelijk voor de financiën van het bureau van de KNB, Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat en Stichting Voorzieningsfonds van de KNB. De penningmeester werkt daarbij nauw samen met het hoofd financiën van de KNB. Daarnaast maakt de penningmeester ook deel uit van het bestuur van de stichting ECH. De penningmeester rapporteert over de cijfers binnen bestuur, ledenraad en de ALV. Hij of zij is betrokken bij financiële overleggen, zowel intern als extern (accountants en banken) en bewaakt de korte- en langetermijnbelangen van de KNB. De benodigde tijdsbesteding is ongeveer 0,3 FTE.

Van het bestuurslid wordt verwacht dat hij/zij*:

- enthousiast en gedreven is;
- ervaring heeft met (het) penningmeesterschap;
- niet alleen affiniteit heeft met financiën, maar ook met ICT en innovatie;
- staat voor het vak van notaris en ambassadeur is voor het notariaat; en
- oog heeft voor de maatschappelijke impact van het notariaat.

* Het volledige profiel voor deze vacature en de sollicitatieprocedure vindt u op NotarisNet.

De voorgenomen benoeming is per 1 mei 2019.

Overige functie-informatie

Het bestuur van de KNB heeft de algemene leiding over de beroepsorganisatie en stuurt het KNB-bureau aan. Verder is het bestuur belast met de uitvoering van het algemene beleid en het meerjarenplan. Het KNB-bestuur telt zeven leden. Het betreft een collegiaal bestuur, waarin gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt gedragen.

Inlichtingen

Kandidaten met belangstelling kunnen contact opnemen met huidige penningmeester Remco van de Kuijp (078-6741088 / rvk@notariaat-strijen.nl) of met KNB-voorzitter Nick van Buitenen (030-2719227 / N.vanBuitenen@knb.nl).

Reageren

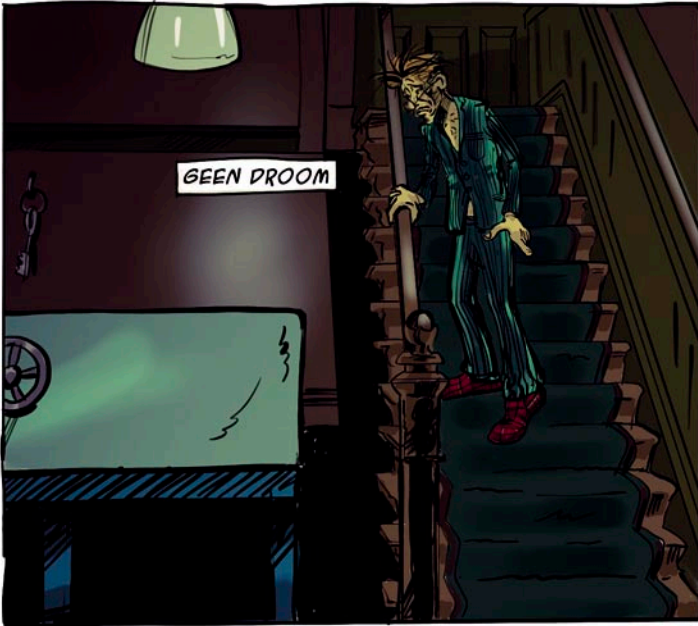
U kunt uw reactie voor 15 december 2018 mailen naar knbbestuur@knb.nl.

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is de publiekrechtelijke beroepsorganisatie van notarissen en kandidaat-notarissen, gevestigd in Den Haag. Namens de leden onderhoudt de KNB contacten met overheid, politiek en maatschappelijke organisaties. De KNB houdt zich onder meer bezig met kwaliteitszorg, opleidingen, notariële wet- en regelgeving, belangenbehartiging, (marketing)communicatie, ICT en innovatie.

The logo of the Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), featuring a crown above the letters 'KNB' in white on a purple background.

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

NOTARIS VAN DALEN AARZELDE NIET. DEZE VROUW HAD ZULKE HEEL ANDERE MAATSTAVEN DAN DIE, WAARAAN HIJ GEWEND WAS, EN ZE VROEG DIT MET ZO'N NATUURLIJKE VANZELFSPREKENDHEID, DAT EEN WEIGERING EN OOK MAAR EEN KLEINE AARZELING HIER VOLKOMEN TE ONPAS ZOU ZIJN

EINDE

Notaris eigent zich ruim 2,2 miljoen euro toe uit een door hem behandelde nalatenschap

Uitspraak: *gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Erflaatster E, woonachtig in België, overlijdt in 2007. De nalatenschap omvat onder meer een landgoed in Nederland. Familieleden en/of mogelijke erfgenamen van E wonen in Europa en Brazilië. De Braziliaanse familieleden zijn niet genoemd in het testament van E en vechten het testament aan. Notaris N begint met zijn werkzaamheden in opdracht van de Braziliaanse familieleden. N is met deze familieleden in contact gebracht door een bekende van hem, die naast het landgoed van E woonde. N is ook betrokken bij het opstellen van een Belgische overeenkomst van dading en ondertekent deze op 14 mei 2009 namens de Braziliaanse en Europese familieleden. Ruim een week eerder stelt N een aantal oprichtingsakten voor stichtingen op voor het beheer van de landgoederen, waarbij N wordt benoemd tot bestuurder van de stichtingen, waaronder de stichting tot beheer van het Nederlandse landgoed (hierna: de stichting). Op 14 mei 2009 maakt N een onderhandse 'akte houdende uitgifte certificaten' op. De stichting kent twee certificaten toe, één aan N en één aan de naast het landgoed wonende bekende, waardoor zij beiden voor de helft economisch gerechtigd zijn in het vermogen van de stichting. Op diezelfde dag koopt de stichting het landgoed van de erfgenaam die het landgoed had gekregen uit de nalatenschap, gefinancierd met gelden die in eerste instantie toekwamen aan alle (onterfde) familieleden.

De onterfde familieleden trekken zich op enig moment terug uit de nalatenschap en laten hun aandeel tegen kwijting uitbetalen. N verkoopt het landgoed in delen en keert de opbrengsten steeds uit aan de andere certificathouder en zichzelf. In totaal keert N (in ieder geval) 2.263.290 euro aan zichzelf uit.

De klacht

Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) stelt dat N in ieder geval in schijn heeft gehandeld in strijd met de notariële onafhankelijkheid en onpartijdigheid vanwege (I) zijn onduidelijke en verschuivende rol en (II) belangenverstrengeling.

Het verweer

Het BFT verzuimt onderscheid te maken tussen de diverse stadia van zijn betrokkenheid. Eerst treedt N slechts zijdelings op als partijnotaris van de onterfde Braziliaanse familie en later namens alle onterfde familieleden. Na ondertekening van de overeenkomst van dading is N nog slechts onpartijdig notaris voor de familie.

Zijn benoeming als bestuurder zag primair op het zekerstellen van de belangen van de mogelijke participanten. Al snel was echter duidelijk dat alleen de Braziliaanse familieleden van de vaderlijke tak zouden blijven financieren. De moederlijke tak zou afhaken. Het was zondermeer helder dat hij de certificaten voor de achterliggende familieleden hield. Daarom is daar geen schriftelijke documentatie van.

Dat het anders is gelopen, is een gevolg van het feit dat de familie uiteindelijk niet participeerde en zich liet uitbetalen. De Braziliaanse familieleden hebben vervolgens de lening aan de stichting kwijtgescholden. Die schenking leidde er vervolgens toe dat N een ongewenst en onbedoeld zakelijk belang kreeg in het landgoed, echter toen was hij niet meer als notaris bij de afwikkeling betrokken.

Het oordeel

Er is niet gebleken dat het voor de Braziliaanse familieleden niet helder is geweest dat N ook namens andere onterfde familieleden optrad en dat N naast zijn rol als partijnotaris, ook bestuurder en certificathouder was. Dit deel van de klacht is ongegrond. De stichting is opgericht in het kader van de afwikkeling van de nalatenschap en de benoeming van N als bestuurder kwam voort uit zijn functie als notaris. Doordat N certificathouder werd, heeft hij zichzelf in de positie gebracht dat hij in privé een economisch belang kreeg in de nalatenschap waarbij hij als notaris betrokken was. Er kon geen sprake meer zijn van dienstverlening zonder eigen belang. Hierdoor konden zijn cliënten benadeeld worden. De stelling van N dat hij op het moment van de schenking niet meer als notaris was betrokken, gaat niet op aangezien N het economisch belang voor zichzelf in privé creëerde toen hij als notaris nog wel bij de afwikkeling van de nalatenschap was betrokken.

Ter zitting heeft N geen blijk gegeven de klachtwaardigheid van zijn handelen te zien. Zijn handelen toont aan dat N onvoldoende besef heeft van de hoge eisen die de maatschappij aan het notariaat stelt. Daarom

acht de kamer het niet langer verantwoord dat N zijn ambt voortzet.

De notariskamer legt de maatregel ontzetting uit het ambt op Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 18 oktober 2018 ECLI:NL:TNORARL:2018:39

Opmerking

Het is onbegrijpelijk dat N meent door de samenloop van omstandigheden gerechtigde te zijn geworden van een groot vermogen uit een nalatenschap die hij (mede) behandelde.

Notaris brengt Kadastrale inzagekosten bij verkoper in rekening

Uitspraak: *deels gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Begin 2018 hebben klagsters K de woning uit de nalatenschap van hun moeder verkocht, kosten koper. K ontvangt van het kantoor van notaris N een vragen- en tarievenlijst, waarop onder andere is vermeld: 'De koopovereenkomst is, wat betreft de notariskeuze, eerst definitief, nadat de verkoper akkoord gaat met de door de notaris aan deze in rekening te brengen kosten. Tot dat moment kan de verkoper te allen tijde overgaan tot het kiezen van een andere notaris, bij voorkeur in overleg met de koper, zonder dat daar financiële gevolgen voor hem aan zijn verbonden. Bovendien genoemde tarieven zijn exclusief eventuele kadasterkosten.' K tekent voor akkoord.

Op de nota van afrekening staat onder meer het volgende vermeld (bedragen exclusief btw):

- tarief doorhaling hypotheek: 175 euro;
- tarief kosten opvragen aflossingsnota('s): 75 euro;
- tarief opvragen zakelijke lasten: 18 euro;
- tarief Kadastrale- en hypothecaire inzage(s) en titels: 27,50 euro;
- titelonderzoekskosten en verwerking vererving: vanaf 265 euro; en
- inschrijving Kadaster doorhaling hypotheek: 10 euro.

Na de levering stelt K vragen over de nota van afrekening. Wat betreft de vererving stelt het kantoor dat een notaris in beginsel kan uitgaan van de juistheid van de verklaring van erfrecht van zijn collega, maar dat controle

toch nodig is omdat hun ervaring is dat de conclusies van collega's onvolledig of zelfs onjuist kunnen zijn.

De klacht

N heeft ten onrechte de tarieven van 18 en 27,50 euro in rekening gebracht. K verwijst hierbij naar een uitspraak van de kamer van 29 maart 2016, waarin de kamer, vanwege onder meer het in rekening brengen van deze tarieven aan de toenmalige verkoper, aan N de maatregel van waarschuwing heeft opgelegd. N heeft K ten onrechte 75 euro in rekening gebracht voor het opvragen van een aflosnota aangezien er geen sprake is van 'extra of langdurige werkzaamheden in uitzonderlijke gevallen' zoals N in de voornoemde uitspraak had aangevoerd.

N heeft ten onrechte 265 euro in rekening gebracht als onderzoekskosten naar de vererving terwijl er verklaringen van erfrecht van beide ouders waren. Het is vaste rechtspraak dat een notaris mag afgaan op de juistheid van wat in andere notariële akten staat vermeld, tenzij er concrete aanwijzingen zijn dat een eerdere notaris zijn werk niet goed heeft gedaan.

Het verweer

N stelt dat zijn kantoor bekendstaat als een van de meest transparante kantoren wat tarieven betreft; deze zijn vermeld op het internet. N meent mede hierom dat klaagsters hun recht om te klagen hebben verwerkt, door eerst na het passeren van de akte een klacht in te dienen over de tarifiering.

Het oordeel

N meent ten onrechte dat zijn tarieven door het presenteren van deze tarievenlijsten transparant zijn. Van tevoren is niet duidelijk welke tarieven daadwerkelijk aan de verkoper in rekening worden gebracht; die tarieven worden pas in de nota van afrekening gepresenteerd. Bovendien hadden klaagsters geen inbreng in de keuze voor de notaris en waren zij feitelijk gedwongen diens tarieven te accepteren. Het laat zich moeilijk indenken dat de koper te bewegen was geweest om zich tot een andere notaris te wenden. In genoemde uitspraak van 29 maart 2016 overwoog de kamer ten aanzien van de hypothecaire inzage en het opvragen van de zakelijke lasten dat klaagster mocht verwachten dat deze kosten voor rekening van de kopers zouden komen.

De kosten voor het opvragen van de aflosnota, de Kadastrale royementskosten en het titel-

onderzoek mochten door N in rekening worden gebracht aangezien deze op de tarievenlijst stonden. N heeft voldoende toegelicht waarom (nader) titelonderzoek omwille van de rechtszekerheid geboden was.

De maatregel van waarschuwing is in het onderhavige geval wederom passend en geboden, maar bij een (eventueel) volgende klacht zal de kamer een strengere maatregel opleggen.

De kamer veroordeelt N in de volgende kosten:

- a. 50 euro kosten van klaagsters;
- b. 3.500 euro kosten van behandeling van de klacht door de kamer.

De notariskamer legt de maatregel waarschuwing op

Kamer voor het notariaat Amsterdam,
23 oktober 2018

ECLI:NL:TNORAMS:2018:22

Opmerking

Feitelijk wordt thans door het notariaat een aanzienlijk deel van de kosten van de leveringsakte neergelegd bij de verkoper, een gevolg van de concurrentie maar niet billijk naar de verkoper toe.

Notaris laat derdengeldenrekening gebruiken voor niet-notariële en ongebruikelijke transactie

Uitspraak: *gegrond met oplegging
van een maatregel*

Casus

In november 2016 start het BFT op het kantoor van notaris N een onderzoek naar aanleiding van een signaal in februari 2016 over een dossier betreffende een koopovereenkomst van een in aanbouw zijnde woning in Thailand.

N geeft in maart 2012 advies aan de heer X over de opgestelde koopovereenkomst, met X als koper. In de definitieve koopovereenkomst verkoopt de familie V de in aanbouw zijnde woning aan mevrouw K, op dat moment gehuwd met de heer X. Alle partijen hebben de Nederlandse nationaliteit en wonen in Nederland. Uit de financiële administratie blijkt het volgende:

- op 5 maart 2012 is door de heer Y 1.376.000 euro op de derdengeldrekening van N gestort;
- op 7 maart 2012 is door N 200.000 euro overgemaakt aan de heer Z en een bedrag

- van 580.000 euro aan de heer X;
- op 8 maart 2012 is door de heer Y 237.000 euro op de derdengeldrekening van N gestort;
- op 9 maart 2012 is door N 33.000 euro overgemaakt aan de heer X en 800.000 euro aan de heer V.

De klacht

N heeft gelden via een derdengeldrekening laten lopen, zonder dat er sprake was van notariële werkzaamheden waarvoor die gelden dienen. Daarnaast heeft N onvoldoende cliëntenonderzoek gedaan naar de betrokken personen en heeft hij geen melding gemaakt van de geconstateerde ongebruikelijke transactie.

Het oordeel

N valt te verwijten dat hij heeft toegestaan dat de partijen zijn derdengeldenrekening hebben gebruikt zonder dat er notariële werkzaamheden plaatsvonden. Op het moment dat N van een hem onbekende persoon een substantieel geldbedrag kreeg overgemaakt, dat nota bene veel hoger was dan de koopsom van het gekochte onroerend goed, had N meer onderzoek moeten doen en had van N een hogere mate van zorgvuldigheid verwacht mogen worden. N heeft voorts nagelaten melding te maken van deze ongebruikelijke transactie. De kamer betwijfelt of N zich er voldoende van bewust is wat hij fout heeft gedaan. N meent dat hij het te veel ontvangen geld heeft teruggestort naar de koper. Echter N heeft dit geld doorgestort naar de rekening van onder andere koper. Althans, van de eerder aangegeven koper, want het is aan de aandacht van N ontsnapt dat er plots een andere koper in de koopovereenkomst was vermeld. Dit kon mede gebeuren omdat N het ontvangen geld al had doorgestort zonder de beschikking te hebben over de definitieve koopovereenkomst.

De notariskamer legt de maatregel berisping op

Kamer voor het notariaat 's-Hertogenbosch,
15 oktober 2018

ECLI:NL:TNORSHE:2018:23

De tuchtuitspraken worden gemaakt door een notarieel deskundige en verwoorden niet het standpunt van het KNB-bestuur. Hebt u vragen of opmerkingen, mail dan naar nm@knbnl.

PERSONALIA

Benoemd tot notaris

Urk (protocol mr. H. Steenhuis) m.i.v. 1 oktober 2018 mr. Saskia Boschma, kandidaat-notaris (1996); Roosendaal (protocol mr. H.J.M. Snijder) m.i.v. 1 november 2018 mr. Bart Jongenelen, notaris (1988); Moerdijk (protocol mr. L.H.A.M. Jongenelen) m.i.v. 1 november 2018 mr. Bas Beesems, kandidaat-notaris (2005); Amsterdam (in associatief verband met Hartman LMH N.V.) m.i.v. 1 november 2018 mr. Joost ter Burg, kandidaat-notaris (2001); Amsterdam (protocol mr. H.E.M. Faasen) m.i.v. datum beëdiging mr. Gertjan Veenhof, kandidaat-notaris (2007); Rotterdam (protocol mr. ing. D.W.M. van Niekerk) m.i.v. 1 november 2018 mr. Hendrik Jan Huijzer, kandidaat-notaris (2001); Arnhem (protocol mr. K.J. van de Kamp) m.i.v. 5 december 2018 mr. Christine de Vos-Pol, toegevoegd notaris (1998); Westland (protocol mr. G.P.M. Kleijn) m.i.v. 1 januari 2019 mr. Jennifer Fluitman-Marinussen, kandidaat-notaris (2004); Utrecht (in associatief verband met Van Graffhorst Notarissen) m.i.v. datum beëdiging mr. Ivo van der Zijl, kandidaat-notaris (2005).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Blaricum (protocol mr. M.S.M. Bosse) m.i.v. datum beëdiging mr. Annet van Sinderen-Biegelaar; Eindhoven (protocol mr. H.J.M. Houtepen) m.i.v. datum beëdiging mr. Nicole Wedemeijer; Capelle aan den IJssel (protocol mr. F.W.W.M. Govers) m.i.v. datum beëdiging mr. Jan Jaap de Joode; Amsterdam (protocol mr. M.G. Brummelhuis) m.i.v. datum beëdiging mr. Oscar van Vessem; Heerhugowaard (protocol mr. J.G.B. Langedijk) m.i.v. datum beëdiging mr. Daniëla Vrieling; Deventer (protocol mr. J.W. Kroes) m.i.v. datum beëdiging mr. Susanne Joosten; Rotterdam (protocol mr. H.J. Huijzer) m.i.v. datum beëdiging mr. Mariëtte Drijber; Amsterdam (protocol mr. D.J. Smit) m.i.v. datum beëdiging mr. Marlies de Wilde; Utrecht (protocol mr. I.M. Duyverman) m.i.v. datum beëdiging mr. Inge van Pelt.

Eervol ontslag op verzoek

mr. Henk Steenhuis, notaris te Urk, m.i.v. 1 oktober 2018; mr. Bart Jongenelen, notaris te Moerdijk, m.i.v. 1 november 2018; mr. ing. Dirk van Niekerk, notaris te Rotterdam, m.i.v. 1 november 2018; mr. Arnoud Bethe, notaris te Buren, m.i.v. 5 november 2018; mr. Karel van de Kamp, notaris te Arnhem, m.i.v. 5 december 2018; mr. Albert van Hoff, notaris te Lochem, m.i.v. 1 januari 2019; mr. Peter van Dijk, notaris te Leeuwarden, m.i.v. 1 januari 2019; mr. Jos Kleijn, notaris te Westland, m.i.v. 1 januari 2019; mr. Bert Beunk, notaris te Hengelo, m.i.v. 1 januari 2019.

Overleden

Op 22 oktober 2018 op 84-jarige leeftijd mr. Peer Peters, oud-notaris te Oirschot.

Bart Jongenelen

Joost ter Burg

Hendrik Jan Huijzer

Oscar van Vessem

Susanne Joosten

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.300 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt maandelijks, met uitzondering van januari en augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) Spui 184 Postbus 16020 2500 BA 's-Gravenhage telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Martijn Rip (redacteur), Clemens van Gessel (correctie) Telefoon 070 3307170, e-mail nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee: Wilma van Hoeflaken, Roel Ottow, Peter Steeman, Jolanda aan de Stegge, Berdine Vos-Vegter, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Bert Daemen, Sabrina Gajadhar, Bart van Gemert, Steven ten Hagen, Frits van der Kamp, Mark Jonker Roelants, Joyce Leemrijse, Hens Meengs, Anne-Marie Snel

Foto's: Truus van Gog Omslag: Truus van Gog

Vormgeving: Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu, Peter Frissen Prinses Beatrixlaan 116 2595 AL 's-Gravenhage Postbus 20025 2500 EA 's-Gravenhage telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 116,03 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden.

Abonnementenadministratie: Sdu Klantenservice Postbus 20025, 2500 EA 's-Gravenhage telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Afdeling Mediasales Sdu telefoon: 070-3780562 e-mail: advertentie.juridisch@sdu.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoerdigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Als wij er niet meer zijn

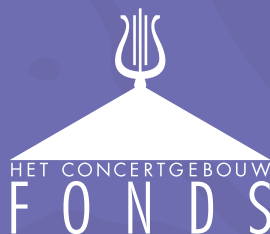
In dit gebouw klinkt al 130 jaar muziek. Nieuwe, oude, mooie, rare, verbijsterende, ontroerende muziek.

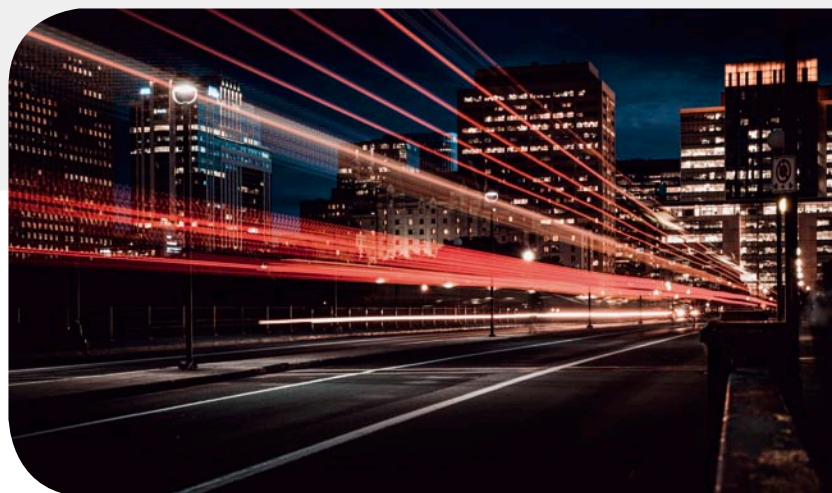
Waar wij ons wel eens zorgen over maken: zijn er – over dertig, veertig, vijftig jaar – ook nog mensen die hier komen luisteren?

Steeds minder kinderen maken kennis met wat we maar even noemen ‘klassieke’ muziek. Ligt dat aan die muziek? Aan scholen? Ouders? Wij weten het ook niet, maar we zijn er niet gerust op. Daarom organiseren wij veel educatieve concerten. Daar zien we telkens weer kinderen het wonder van muziek beleven.

Die muzikeducatie in Het Concertgebouw wordt voor maar een heel klein deel betaald door scholen en ouders. Het wordt vooral mogelijk gemaakt door Het Concertgebouw Fonds, door muzikliefhebbers die ons met donaties en legaten helpen bij het doorgeven van muziek aan volgende generaties. Wij nodigen u van harte uit hieraan mee te doen.

Nu of later.

Goede communicatie tussen notaris en cliënt: een must!

De digitale wereld verandert enorm snel. We zouden deze wereld misschien zelfs wel kunnen omschrijven als een soort digitale snelweg. Denk bijvoorbeeld eens aan de blockchain. Al jaren horen we dit begrip terugkomen en nog steeds wachten we op het moment dat de blockchain in onze dagelijkse werkzaamheden terug te vinden is. Tot nu toe zijn er veel vragen omtrent dit onderwerp. Wat is nou eigenlijk de blockchain? Voor ons de vraag: Hoe kunnen wij inspelen op de blockchain? Om ons hierop voor te bereiden en om de toepasbaarheid te onderzoeken zijn we bezig met een pilot, samen met de KNB. Hierbij maken wij gebruik van de KNB Blockchain. Deze pilot gaat er voor zorgen dat makelaars geautomatiseerd informatie uit kunnen wisselen met de notaris, waarbij ook de verkoper en koper gebruik kunnen maken van dit platform om veilig en vertrouwd bij hun data en documenten te kunnen komen.

The future is now

Samen met de klant. Zo is onze werkwijze waarschijnlijk het beste te omschrijven. We vinden het belangrijk om onze software met behulp van onze klanten te optimaliseren. Zij werken immers elke dag met de software. Zij weten of dat ene knopje het beste links kan en of een downloadknop handig is bij die ene functie. Dit komen we natuurlijk niet te weten als we alleen op kantoor blijven zitten en daarom zijn de co-creatiesessies en de 100 klanten challenge in het leven geroepen. Tijdens de 100 klanten challenge reist Chris Nugteren, Managing Director van Van Brug Software, 100 kantoren af in vier maanden om te horen wat er bij die kantoren speelt. Hoe een co-creatie in elkaar steekt? Men neme een onderwerp, bijvoorbeeld het Online Dossier, een aantal klanten en het co-creëren kan beginnen! Samen sparren over het verbeteren van de software, waardoor niet alleen onze software, maar ook de processen op notaris-kantoren worden verbeterd. Een win-winsituatie!

Communicatie tussen notaris en cliënt

De focus van 2019 en 2020 ligt op het bedienen van de

cliënt van de notaris. Het primaire systeem bij de notaris moet stabiel en efficiënt zijn. Hierdoor wordt de cliënt zo goed en snel mogelijk geholpen. Het resultaat? De cliënt blijft tevreden! Goede communicatie tussen de notaris en cliënt is hierbij een must. Dit is ook een van de redenen waarom we druk bezig zijn met co-creatiesessies over het Online Dossier. Met het Online Dossier kan de notaris gemakkelijk documenten delen met zijn cliënt. Binnenkort kan de notaris nog makkelijker documenten delen met zakelijke partners, zoals een makelaar.

In 2019 kunt u trouwens meerdere nieuwe modules vinden in Codex. Eén van deze nieuwe modules is KvK Cache. Hiermee kunt u voor minder geld, minder recente gegevens opvragen bij de Kamer van Koophandel. U heeft namelijk niet altijd de meest recente gegevens nodig, zoals het voor de eerste keer aanmaken van een cliënt. En dat scheelt geld!

Wilt u ook graag meedenken met ons? Meld u aan voor de co-creatiesessies. En maakt u nog geen gebruik van onze software? Neem contact met ons op, we helpen u graag!